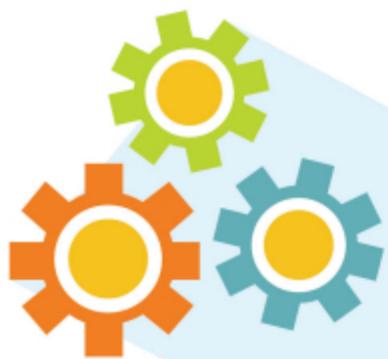

МАТЕМАТИКА

Частина друга

Світлана Логачевська
Оксана Ларіна

1
клас

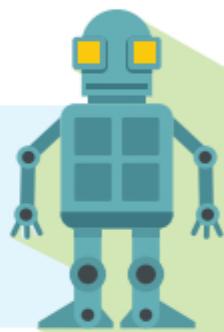

Літера
Видавництво

Світлана Логачевська
Оксана Ларіна

МАТЕМАТИКА

Навчальний посібник для 1 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 3-х частинах)

Частина 2

Схвалено для використання в освітньому процесі

ім'я, прізвище учня / учениці, клас

Літера ЛТД
2023

*Схвалено для використання в освітньому процесі
[рішення експертної комісії з педагогіки та методики початкової освіти
від 20 січня 2023 року (протокол № 1), експертної комісії з проведення
антидискримінаційної експертизи від 23 грудня 2022 року (протокол № 2)],
№ 2.0020-2023 у Кatalозі надання грифів навчальній літературі
та навчальним програмам*

Посібник укладено відповідно до Типової освітньої програми
авторського колективу під керівництвом Р. Б. Шияна

Логачевська С. П.

- Л69 Математика. 1 клас : навчальний посібник для
ЗЗСО у трьох частинах : частина друга / С. П. Лога-
чевська, О. В. Ларіна. — Київ : Літера ЛТД, 2023.

© Логачевська С. П., Ларіна О. В., 2023
© «Літера ЛТД», 2023

Навчальне видання
ЛОГАЧЕВСЬКА Світлана Панасівна
ЛАРІНА Оксана Василівна

МАТЕМАТИКА
1 клас
навчальний посібник у трьох частинах
ЧАСТИНА 2

Зображення використовуються згідно з ліцензією Shutterstock / FOTODOM UKRAINE

Видавництво «Літера ЛТД». 03057, Київ, вул. Нестерова, 3, оф. 508.

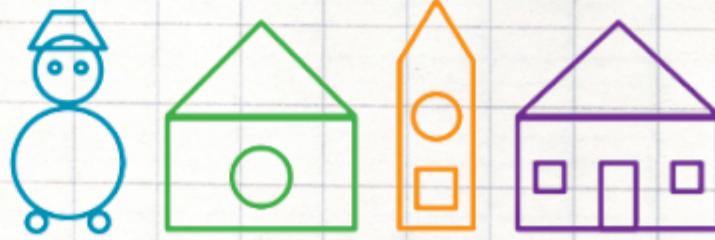
Свідоцтво про реєстрацію ДК № 6901 від 10.09.2019 р.

РОЗДІЛ 3

Ти вчитимешся додавати і віднімати числа в межах 10 різними способами

Ти розрізняти меш многокутники між собою

Уперед! У тебе все вийде!

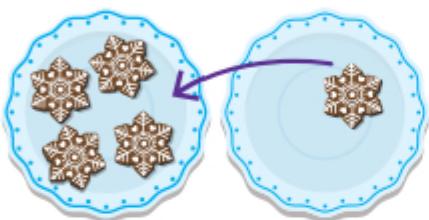
Ти дізнаєшся, що таке задача та про її структурні елементи

Ти дізнаєшся про об'ємні фігури та будеш їх правильно називати й розрізняти

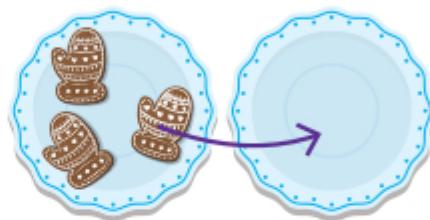
Розділ 3. АРИФМЕТИЧНІ ДІЇ З ЧИСЛАМИ В МЕЖАХ 10. ПРОСТИ ЗАДАЧІ

Додавання і віднімання числа 1

- 1 Попрацюйте разом. Назвіть по черзі числа від 1 до 10; від 10 до 1.
- 2 Прилічуйте по 1: $1 \rightarrow 2 \rightarrow 3 \rightarrow \dots$ Відлічуйте по 1: $9 \rightarrow 8 \rightarrow 7 \rightarrow \dots$
- 3 Обговоріть у парі малюнки. Доповніть рівності.

$$4 + \square = \square$$

$$3 - \square = \square$$

- 4 Доповни таблиці додавання і віднімання числа 1.

$$2 + 1 = 3$$

$$3 - 1 = 2$$

$$6 + 1 = 7$$

$$7 - 1 = 6$$

$$3 + 1 = \square$$

$$4 - 1 = \square$$

$$7 + 1 = \square$$

$$8 - 1 = \square$$

$$4 + 1 = \square$$

$$5 - 1 = \square$$

$$8 + 1 = \square$$

$$9 - 1 = \square$$

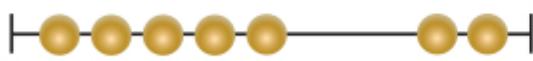
$$5 + 1 = \square$$

$$6 - 1 = \square$$

$$9 + 1 = \square$$

$$10 - 1 = \square$$

- 5 З'єднай малюнок із рівністю, що його відображає.

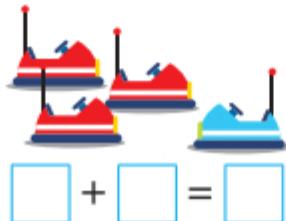

$$7 + 1 = 8$$

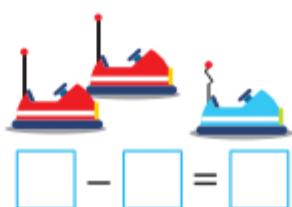

$$5 + 2 = 7$$

- 6 Заповни схеми за малюнками.

$$\square + \square = \square$$

$$\square - \square = \square$$

7 Вибери посильний для себе варіант — ●● або ● — і виконай завдання.

●● Обчисли.

$$6 + 1 + 1 = \boxed{\quad}$$

$$8 + 1 + 1 = \boxed{\quad} \boxed{\quad}$$

$$6 - 1 - 1 = \boxed{\quad}$$

$$8 - 1 - 1 = \boxed{\quad}$$

● Пригадай таблиці додавання і віднімання числа 1. Виконай усно.

Прилічуй:

$$1 + 1$$

$$1 + 2$$

Відлічуй:

$$3 - 1$$

$$5 - 1$$

8 Доповни рівності.

$$3 + 1 = 4$$

$$4 - 1 = 3$$

$$5 + 1 = 6$$

$$6 - 1 = 5$$

$$4 + 1 = \boxed{\quad}$$

$$\boxed{\quad} - 1 = 4$$

$$8 + 1 = \boxed{\quad}$$

$$\boxed{\quad} - 1 = 8$$

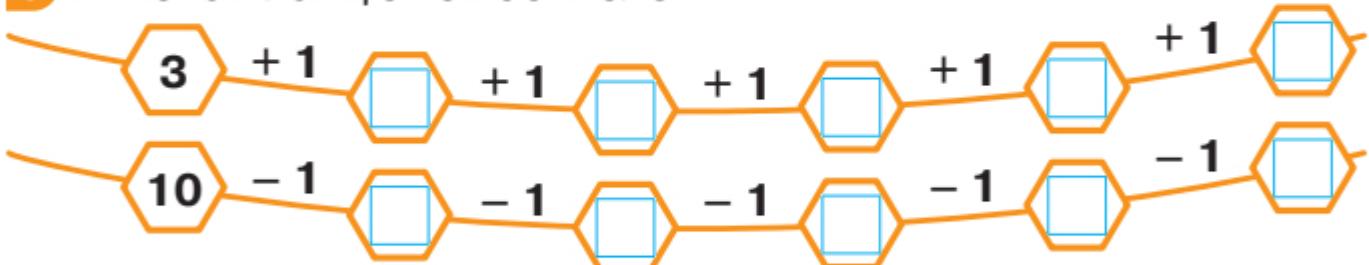
$$7 + 1 = \boxed{\quad}$$

$$\boxed{\quad} - 1 = 7$$

$$9 + 1 = \boxed{\quad}$$

$$\boxed{\quad} \boxed{\quad} - 1 = 9$$

9 Виконай ланцюжок обчислень.

10 Якими монетами можна заплатити за ялинкові прикраси? Обведи їх. Запиши створені рівності.

7 грн

8 грн

Додавання і віднімання числа 2

1 Полічи двійками від 2 до 10; від 10 до 2. Запиши ці числа.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2 Розглянь, як можна додавати і віднімати число 2 різними способами. Обери для себе найзручніший.

$1 + 2 = 3$

$3 - 2 = 1$

$1 + 1 + 1 = \boxed{}$

$3 + 2 = 5$

$5 - 2 = 3$

$3 - 1 - 1 = \boxed{}$

3 З'єднай малюнок із рівністю, що його відображає.

$3 + 1 = 4$

$2 + 1 + 1 = 4$

4 Доповни таблиці додавання і віднімання числа 2.

$1 + 2 = 3$

$3 - 2 = 1$

$5 + 2 = 7$

$7 - 2 = 5$

$2 + 2 = \boxed{}$

$4 - 2 = \boxed{}$

$6 + 2 = \boxed{}$

$8 - 2 = \boxed{}$

$3 + 2 = \boxed{}$

$5 - 2 = \boxed{}$

$7 + 2 = \boxed{}$

$9 - 2 = \boxed{}$

$4 + 2 = \boxed{}$

$6 - 2 = \boxed{}$

$8 + 2 = \boxed{} \quad \boxed{}$

$10 - 2 = \boxed{}$

5 Склади рівності за числовим променем.

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

6 Вибери посильний для себе варіант — ●● або ● — та виконай завдання.

●● Обчисли, скориставшись таблицями додавання і віднімання чисел 1 і 2.

$7 - 1 + 2 = \boxed{}$

$6 + 1 - 2 = \boxed{}$

$9 - 1 + 2 = \boxed{}$

$8 - 1 + 2 = \boxed{}$

$3 + 2 - 1 = \boxed{}$

$5 + 2 - 1 = \boxed{}$

● Пригадай таблиці додавання і віднімання числа 2.

Прилічуй:

$3 + 2 = \boxed{}$

$6 + 2 = \boxed{}$

Відлічуй:

$3 - 2 = \boxed{}$

$6 - 2 = \boxed{}$

7 Доповни рівності.

$6 + 2 = 8$

$8 - 2 = 6$

$5 + 2 = 7$

$7 - 2 = 5$

$7 + 2 = \boxed{}$

$\boxed{} - 2 = 7$

$4 + 2 = \boxed{}$

$\boxed{} - 2 = 4$

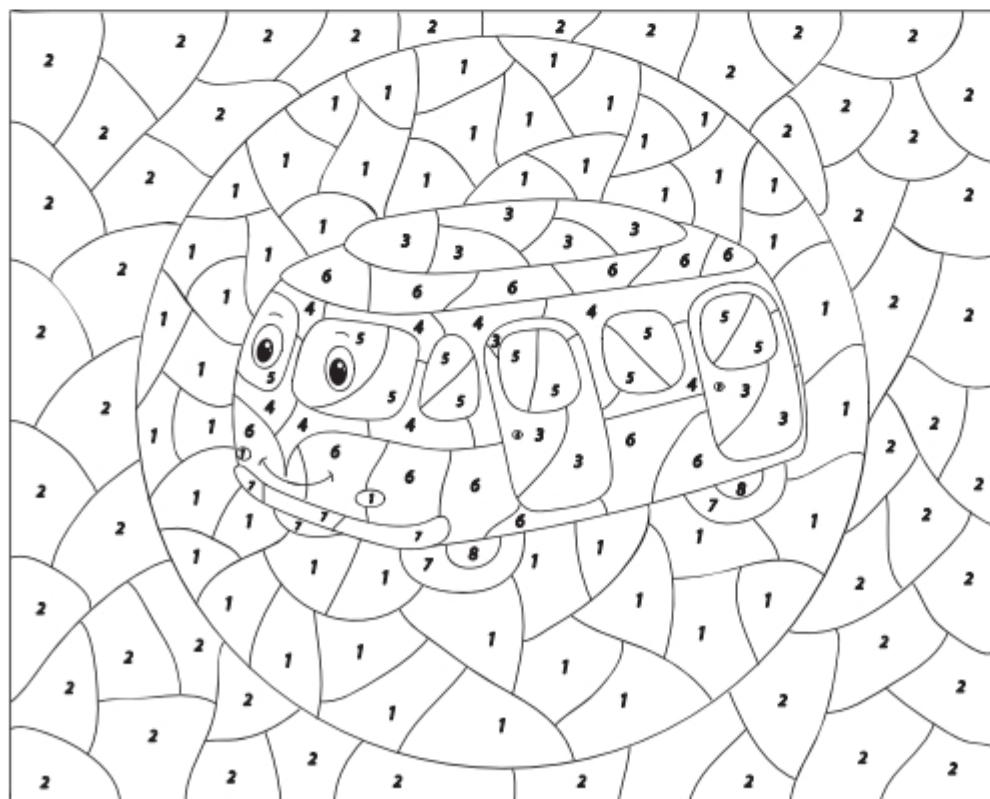
$9 + 1 = \boxed{0}$

$\boxed{0} - 1 = 9$

$7 + 2 = \boxed{}$

$\boxed{} - 2 = 7$

8 Обчисли і замалюй у відповідні кольори.

$3 - 2 = \text{yellow oval}$

$1 + 1 = \text{green oval}$

$5 - 2 = \text{blue oval}$

$3 + 1 = \text{teal oval}$

$7 - 2 = \text{light blue oval}$

$5 + 1 = \text{purple oval}$

$9 - 2 = \text{black oval}$

$7 + 1 = \text{grey oval}$

Додавання і віднімання числа 3

1 За малюнками доповни рівності.

$$3 = 1 + \square$$

$$3 = 2 + \square$$

$$3 = \square + \square + \square$$

2 Доповни таблиці додавання і віднімання числа 3.

$$1 + 3 = 4$$

$$4 - 3 = 1$$

$$5 + 3 = 8$$

$$8 - 3 = 5$$

$$2 + 3 = \square$$

$$5 - 3 = \square$$

$$6 + 3 = \square$$

$$9 - 3 = \square$$

$$3 + 3 = \square$$

$$6 - 3 = \square$$

$$7 + 3 = \square$$

$$\square - 3 = \square$$

$$4 + 3 = \square$$

$$7 - 3 = \square$$

3 3 рівностей на додавання доповни рівності на віднімання.

$$3 + 3 = 6$$

$$6 - 3 = \square$$

$$6 + 3 = 9$$

$$9 - 3 = \square$$

4 Розгляньте разом і прокоментуйте додавання і віднімання числа 3 частинами. Упиши самостійно результати обчислень.

$$1 + 1 + 2 = \square$$

$$2 + 2 + 1 = \square$$

$$3 + 1 + 2 = \square$$

$$4 - 1 - 2 = \square$$

$$5 - 2 - 1 = \square$$

$$7 - 1 - 1 - 1 = \square$$

5 Вибери посильний для тебе варіант — ●● або ● — і виконай завдання.

●● Доповни.

$$\begin{array}{l} 2 + 3 = \square \\ 7 + 3 = \square \\ 6 + 3 = \square \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 5 - \square = 2 \\ \square - 3 = 7 \\ 9 - \square = 6 \end{array}$$

● Доповни.

$$\begin{array}{l} 4 + 3 = 7 \\ 5 + 3 = 8 \\ 1 + 3 = 4 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 7 - \square = 4 \\ \square - 3 = 5 \\ 4 - \square = 1 \end{array}$$

6 Збільш на 3 числа: 2, 6, 4, 5. Упиши результати.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Зменш на 3 числа: 10, 5, 7, 9. Упиши результати.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

7 Прокоментуй і впиши результати дій.

$$4 + 2 + 1 = \boxed{}$$

$$4 - 2 - 1 = \boxed{}$$

$$4 + 1 + 2 = \boxed{}$$

$$4 - 1 - 2 = \boxed{}$$

$$4 + 1 + 1 + 1 = \boxed{}$$

$$4 - 1 - 1 - 1 = \boxed{}$$

8 Додай і відніми число 3 частинами.

$$5 + 3 = \boxed{}$$

$$8 - 3 = \boxed{}$$

$$5 - 3 = \boxed{}$$

$$5 + 2 + 1 = \boxed{}$$

$$8 - 2 - \boxed{} = \boxed{}$$

$$5 - \boxed{} - \boxed{} = \boxed{}$$

$$9 - 2 - 1 = \boxed{}$$

$$6 + 2 + 1 = \boxed{}$$

$$5 - \boxed{} - \boxed{} - \boxed{} = \boxed{}$$

9 Хто більший? Хто менший? Пригадай справжні розміри цих тварин і «засели» їх на відповідні поверхні за допомогою стрілок.

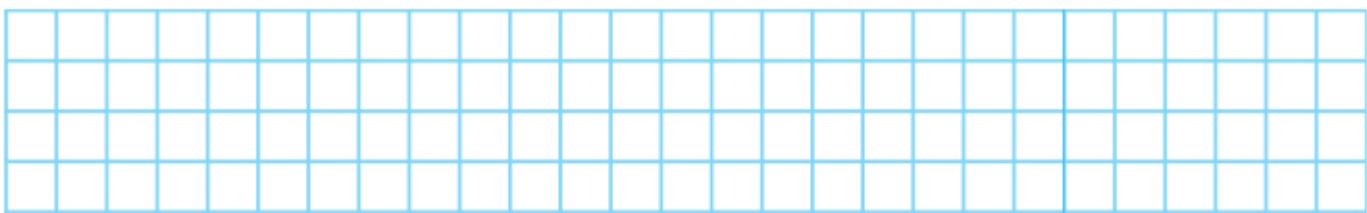

1
2
3
4
5
6

Закріплюємо вивчене

- 1 Побудуй два відрізки: перший — 5 см, другий — на 2 см довший. Запиши рівності.

(см)

(см)

- 2 Доповни рівності за підказками.

$1 + 3 = 4$

$4 - 3 = 1$

$2 + 3 = 5$

$5 - 3 = \square$

$3 + 3 = 6$

$6 - 3 = \square$

$4 + 3 = 7$

$7 - 3 = \square$

$5 + 3 = 8$

$8 - 3 = \square$

$6 + 3 = 9$

$9 - 3 = \square$

- 3 Порівняй за зразком.

$$\begin{array}{c} 7 + 3 \bigcirc 7 - 3 \\ \uparrow \\ 10 > 4 \end{array}$$

$4 + 3 \bigcirc 4 - 3$

$5 + 3 \bigcirc 5 - 3$

$6 + 3 \bigcirc 6 - 3$

$3 + 3 \bigcirc 3 - 3$

- 4 Обчисли. Склади рівності на віднімання за зразком.

$6 + 3 = 9$

$9 - 3 = 6$

$7 + 3 = \square \quad \square$

$\square - 3 = \square$

$4 + 3 = \square$

$\square - 3 = \square$

$5 + 3 = \square$

$\square - 3 = \square$

- 5 За малюнками склади рівності на додавання числа 3.

6 Порівняй кількість і числа.

--	--	--	--	--

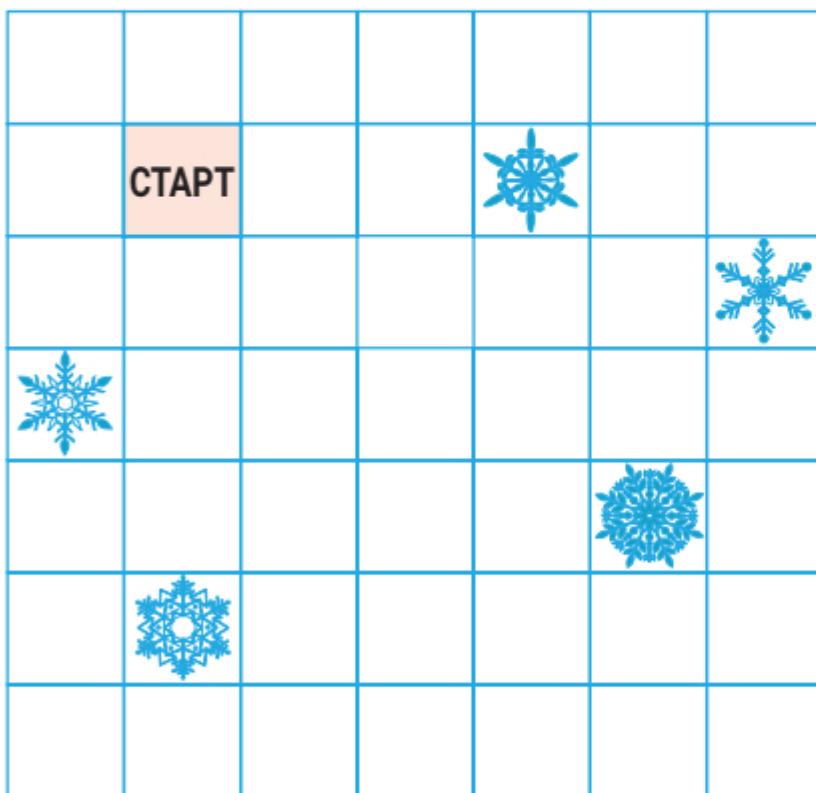

--	--	--	--	--

--	--	--

7 Вирушай по клітинках, використовуючи стрілки на малюнках. Упиши номери сніжинок, яким відповідають «маршрути».

1

2

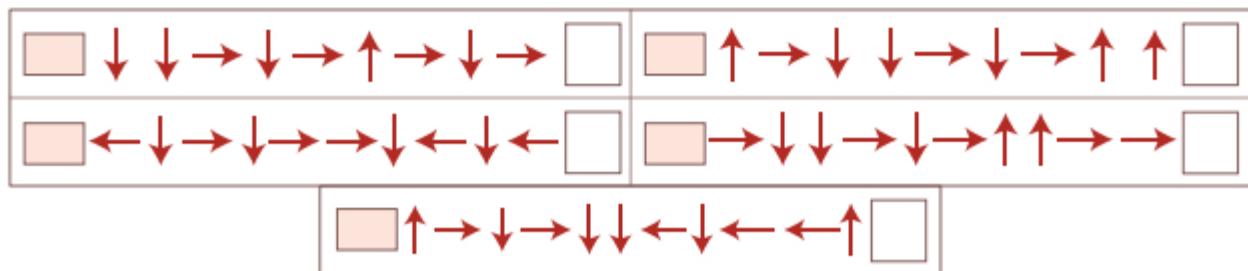
3

4

5

Структурні елементи задачі

- 1 Прочитайте про структурні елементи задачі та обговоріть, чи усе вам зрозуміло.

| Під ялинкою було 3 подарунки. Поруч поклали ще 2. Скільки подарунків стало під ялинкою?

Умова: Під ялинкою було 3 подарунки. Поруч поклали ще 2.

Запитання: Скільки подарунків стало під ялинкою?

Розв'язання: $3 + 2 = 5$ (п.)

Відповідь: 5 подарунків стало під ялинкою.

Умова — це те, що ми знаємо.

Запитання — це те, що невідомо і його треба знайти.

Розв'язання — це те, як треба знайти невідоме.

Відповідь — це те, що ми знайшли.

- 2 Назви структурні елементи поданої задачі. За малюнками доповни таблицю відповідними числами.

Було	Поклали	Стало
<input type="text"/>	<input type="text"/>	?

- 3 Прочитай задачу. Розкажи умову. Назви **запитання**. Добери **розв'язання**. Повідом **відповідь**. Скористайся пам'яткою на наступній сторінці.

| В Олі 7 кульок, а у Віктора — 3. Скільки всього кульок у дітей?

Пам'ятка «Розв'язування задач»

- 1** Уважно прочитай задачу.
- 2** Про що йдеться в задачі?
- 3** Що означає кожне число?
- 4** Визнач у задачі умову та запитання.
- 5** Що відомо, а про що треба дізнатися?
- 6** Пригадай, які математичні дії «приховують» такі слова: всього (+), решта (-), залишилося (-), збільшити на ... (+), зменшити на... (-) тощо.
- 7** Визнач, яку дію треба виконати, щоб дати відповідь на запитання задачі.
- 8** Запиши розв'язання задачі й відповідь.

- 4** Упиши нázви структурних елементів задачі.

На гілці сиділо 3 шпаки.
Прилетіло ще 2.

Скільки стало шпаків на гілці?

$$3 + 2 = 5 \text{ (шп.)}$$

Відповідь: стало 5 шпаків на гілці.

- 5** Обчисли значення виразів.

$$4 - 4$$

$$4 + 0$$

$$6 - 1$$

$$6 - 0$$

$$6 + 2$$

$$7 + 2$$

$$10 - 1$$

$$9 - 1$$

Задачі на знаходження суми і різниці

- 1 Розгляньте малюнки. Обговоріть, що на них відбувається. Складіть усно задачі та назвіть їхні структурні елементи. Поясніть вибір дій.

- 2 Порівняйте умови задач і запитання. Зверніть увагу на слова «взяв», «узяла».

- 1) Микола взяв з коробки 4 машинки, а Оля — 2. Скільки всього машинок взяли діти?
- 2) У коробці було 8 машинок. Олег взяв 2 машинки. Скільки машинок залишилося у коробці?

Отже, «всього», «разом» — дія додавання (+), «залишилося» — дія віднімання (-).

- 3 Попрацюйте в парі. Розгляньте короткий запис задачі. Розв'яжіть її разом і самостійно запишіть розв'язання. Оцініть роботу одне одного.

- У Тимура було 5 фігурок. Йому подарували ще 3. Скільки фігурок стало в Тимура?

Було — 5 ф.

Подарували — 3 ф.

Стало — ?

$$\boxed{} + \boxed{} = \boxed{} (\text{ф.})$$

4 За коротким записом і малюнком склади усно задачу. Розв'яжи її.

Було — 7 пт.

Полетіло — 2 пт.

Залишилось — ?

– = (пт.)

Відповідь: птахів залишилось.

5 Вибери посильний для себе варіант — ●● або ● — і виконай завдання.

●● Постав усно запитання і розв'яжи задачу.

| У магазин привезли 5 пар лиж. Продали 3 пари. Скільки ... ?

Відповідь:

● Розв'яжи задачу, скориставшись підказкою.

Було — 5 іграшок.

Привезли — 3.

Стало — ? (+)

Відповідь:

6 На стоянці було 6 автівок. Приїхало ще 2. Скільки автівок стало на стоянці?

Відповідь:

7 Доповни числовими даними задачу. Запиши розв'язання як рівність.

| На зупинці стояло людей. людей сіло в автобус. Скільки людей залишилося на зупинці?

Додавання і віднімання числа 4

1 Доповни послідовності чисел.

$$10, \boxed{\quad}, \boxed{\quad}, 7, 6, \boxed{\quad}, 4, \boxed{\quad}, \boxed{\quad}, 1. \quad 1, \boxed{\quad}, 3, 4, \boxed{\quad}, \boxed{\quad}, 7, \boxed{\quad}, \boxed{\quad}, 10.$$

2 За малюнками покажи склад числа 4 — доповни рівності.

$$4 = 1 + \boxed{\quad}$$

$$4 = 3 + \boxed{\quad}$$

$$4 = 2 + \boxed{\quad}$$

3 Доповни таблицю додавання і віднімання числа 4.

$$1 + 4 = 5$$

$$5 - 4 = 1$$

$$4 + 4 = 8$$

$$8 - 4 = 4$$

$$2 + 4 = \boxed{\quad}$$

$$6 - 4 = \boxed{\quad}$$

$$5 + 4 = \boxed{\quad}$$

$$9 - 4 = \boxed{\quad}$$

$$3 + 4 = \boxed{\quad}$$

$$7 - 4 = \boxed{\quad}$$

$$6 + 4 = \boxed{\quad}$$

$$10 - 4 = \boxed{\quad}$$

4 Попрацюйте в парі. Проаналізуйте рівності у зразку і прокоментуйте їх. Доповни самостійно запропоновані рівності.

$$\boxed{1 + 4 = 5}$$

$$\boxed{5 - 4 = 1}$$

$$\boxed{5 - 1 = 4}$$

$$6 + 4 = \boxed{\quad} \boxed{\quad}$$

$$\boxed{\quad} \boxed{\quad} - 4 = \boxed{\quad}$$

$$\boxed{\quad} \boxed{\quad} - 6 = \boxed{\quad}$$

$$5 + 4 = \boxed{\quad}$$

$$\boxed{\quad} \boxed{\quad} - 4 = \boxed{\quad}$$

$$\boxed{\quad} \boxed{\quad} - 5 = \boxed{\quad}$$

$$3 + 4 = \boxed{\quad}$$

$$\boxed{\quad} \boxed{\quad} - 4 = \boxed{\quad}$$

$$\boxed{\quad} \boxed{\quad} - 3 = \boxed{\quad}$$

5 Вибери посильний для себе варіант — ● або ○ — і виконай завдання.

● Обчисли, послідовно виконуючи дії.

$$7 - 4 + 3 = \boxed{\quad}$$

$$5 - 4 + 3 = \boxed{\quad}$$

$$8 - 4 - 3 = \boxed{\quad}$$

$$9 - 4 + 3 = \boxed{\quad}$$

● Обчисли за підказками.

$$1 + 4 = 5$$

$$5 - 4 = \boxed{\quad}$$

$$5 + 4 = 9$$

$$9 - 4 = \boxed{\quad}$$

$$0 + 4 = 4$$

$$4 - 4 = \boxed{\quad}$$

6 Виконай додавання і віднімання числа 4 за допомогою таблиці.

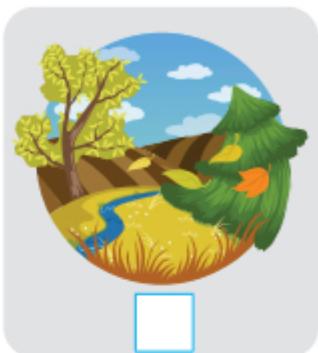
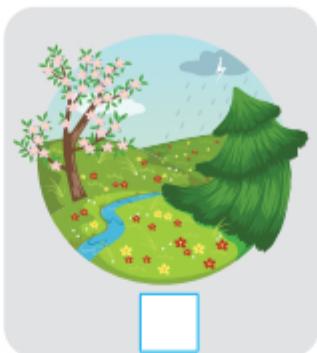
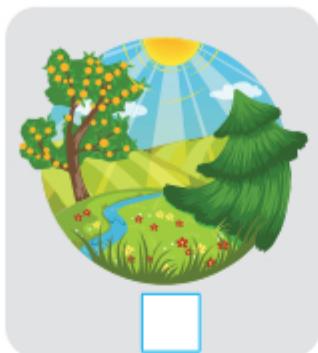
$$3 + 4 = \boxed{\quad} \boxed{\quad} \boxed{\quad} \boxed{\quad} \boxed{\quad} \boxed{\quad}$$

$$8 - 4 = \boxed{\quad} \boxed{\quad} \boxed{\quad} \boxed{\quad} \boxed{\quad} \boxed{\quad}$$

$$5 + 4 = \boxed{\quad} \boxed{\quad} \boxed{\quad} \boxed{\quad} \boxed{\quad} \boxed{\quad}$$

$$10 - 4 = \boxed{\quad} \boxed{\quad} \boxed{\quad} \boxed{\quad} \boxed{\quad} \boxed{\quad}$$

7 Скільки пір року ти знаєш? Упиши це число: . Назви їх. Пронумеруй зображення пір року відповідно до їхньої послідовності.

8 Скільки місяців у році? Назви кожний четвертий місяць, починаючи з квітня.

9 Знайди значення виразів і заповни діаграму (замалюй клітинки).

$3 + 4 = \square$ — учнів класу найбільше люблять **весну**.

$5 + 4 = \square$ — учнів класу найбільше люблять **літо**.

$6 - 4 = \square$ — учні класу найбільше люблять **осінь**.

$10 - 4 = \square$ — учнів класу найбільше люблять **зиму**.

Закріплюємо вивчене

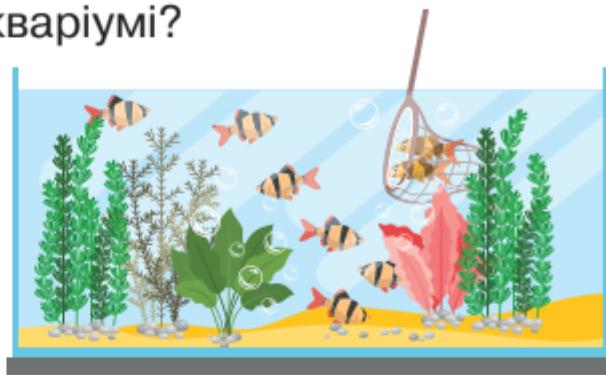
1 Розв'яжи задачу.

| В акваріумі жило 6 рибок. До них запустили ще двох рибок. Скільки рибок стало в акваріумі?

Було — р.

Запустили — р.

Стало — ?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Відповідь:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2 Доповни короткий запис задачі числовими даними за малюнком і розв'яжи її.

Стояло — авт.

Поїхало — авт.

Залишилось — ?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Відповідь:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3 Добери числові дані, сума яких не більше 10. Розв'яжи задачу.

| На паркані сиділо горобці. До них прилетіло ще . Скільки горобців стало сидіти на паркані?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Відповідь:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4 Добери числові дані так, щоб можна було виконати дію віднімання. Розв'яжи задачу.

У лотку було курячих яєць. На сніданок зварили яйця.
Скільки яєць залишилося в лотку?

<input type="text"/>															
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

Відповідь:

5 Порівняй вирази і числа за зразком.

$$\boxed{3 + 4 < 10}$$

$\uparrow$

$$7 < 10$$

$$6 + 4 \bigcirc 7$$

$$5 + 3 \bigcirc 6$$

$$7 - 5 \bigcirc 3$$

$$8 + 2 \bigcirc 10$$

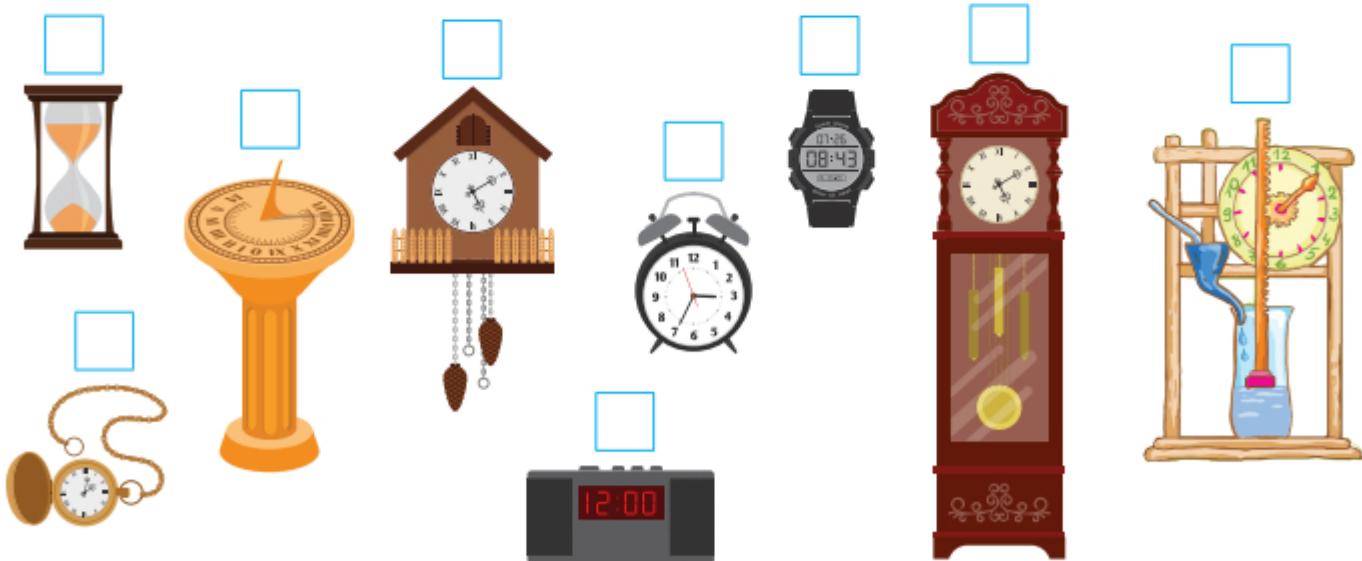
$$4 - 3 \bigcirc 9$$

$$2 + 7 \bigcirc 5$$

6 Прочитайте, на які види поділяють годинники.

А. Знайдіть зображення цих годинників і пронумеруйте.

1 — сонячний годинник; **2** — водяний годинник; **3** — пісковий годинник; **4** — механічний годинник; **5** — електронний годинник.

Б. Які годинники були винайдені дуже давно, на твою думку? Перевір свої міркування з допомогою дорослих і різних джерел інформації. Чи справдилися твої припущення?

Додавання і віднімання числа 4 частинами

1 Розгляньте і обговоріть разом, як додавали і віднімали число 4 частинами. Доповніть рівності.

$$\begin{array}{r} 2 \quad 2 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 3 + 4 = 3 + 2 + 2 = \boxed{} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1 \quad 3 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 6 - 4 = 6 - 1 - 3 = \boxed{} \end{array}$$

$$5 + 4 = 5 + 1 + \boxed{} = \boxed{}$$

$$5 - 4 = 5 - 2 - \boxed{} = \boxed{}$$

2 Коментуючи в парі, виконайте арифметичні дії.

$$1 + 2 + 2 = \boxed{}$$

$$4 - 2 - 2 = \boxed{}$$

$$2 + 1 + 3 = \boxed{}$$

$$5 - 1 - 3 = \boxed{}$$

$$3 + 3 + 1 = \boxed{}$$

$$6 - 1 - 1 - 1 - 1 = \boxed{}$$

3 Обчисли, закреслюючи потрібну кількість фігур.

$$7 - 3 - 1 = \boxed{}$$

$$8 - 2 - 2 = \boxed{}$$

4 Вибери посильний для тебе варіант — або — і виконай завдання.

Доповни рівності на додавання і віднімання.

$$3 + \boxed{} + \boxed{} = 7 \qquad 4 + \boxed{} + \boxed{} = 8 \qquad 9 - \boxed{} - \boxed{} = 5$$

Скориставшись підказками, обчисли й упиши результати.

$$7 - 2 - 2 = \boxed{}$$

$$6 - 1 - 3 = \boxed{}$$

$$6 + 1 + 3 = \boxed{} \quad \boxed{}$$

$$5 + 2 + 2 = \boxed{}$$

5 Обчисли.

$$8 - 2 - 2 = \boxed{}$$

$$5 + 1 + 3 = \boxed{}$$

$$4 + 1 + 3 = \boxed{}$$

$$9 - 1 - 3 = \boxed{}$$

6 Доповни короткий запис за умовою. Розв'яжи задачу. Виконай обчислення зручним для тебе способом.

Хлопчик зліпив 5 сніжок, а дівчинка — 4. Скільки всього сніжок зліпили діти?

$$\left. \begin{array}{l} \text{Хл.} - \boxed{} \text{ сн.} \\ \text{Д.} - \boxed{} \text{ сн.} \end{array} \right\} ?$$

<input type="text"/>																					
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

Відповідь:

7 Запиши до задачі вираз і знайди його значення.

На підвіконні стоїть 5 вазонів фіалок, 3 вазони кактусів і 1 вазон із орхідеєю. Скільки всього вазонів із квітами стоїть на підвіконні?

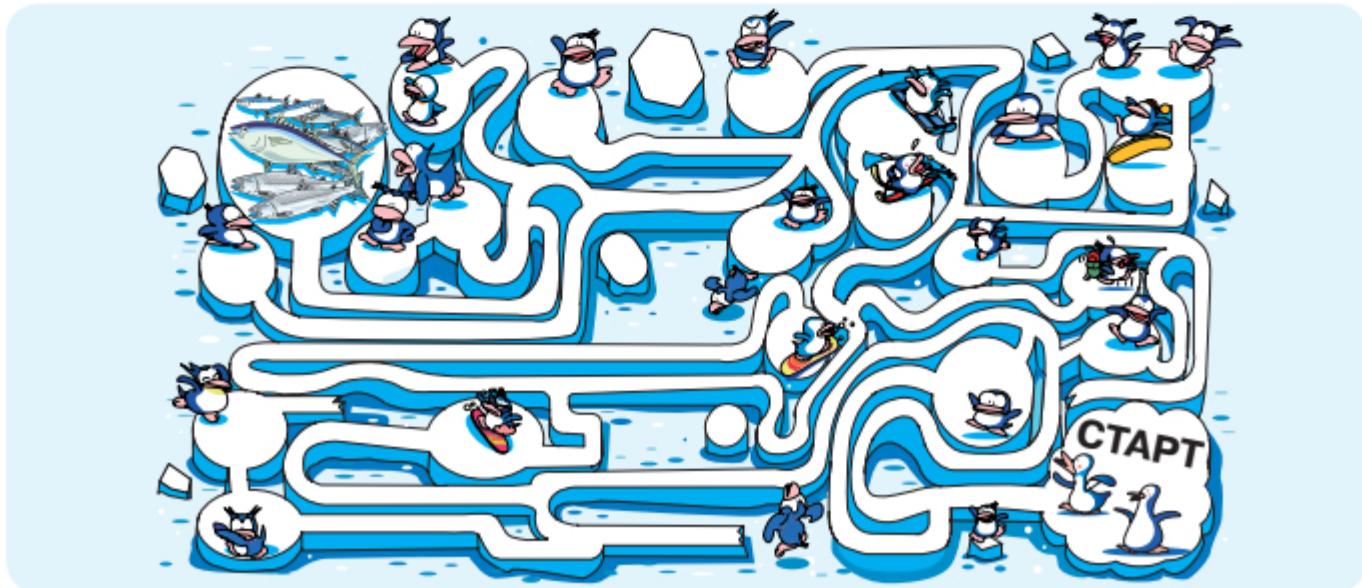
<input type="text"/>								
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

8 Виміряй довжини відрізків і порівняй їх, склавши нерівність.

см   см

9 «Нагодуй» пінгвінів рибкою.

Додавання і віднімання числа 5

1 Знайди суми і різниці чисел: 8 і 2, 4 і 4, 7 і 2.

$(+)$

--	--	--	--	--

$(+)$

--	--	--	--	--

$(+)$

--	--	--	--	--

$(-)$

--	--	--	--	--

$(-)$

--	--	--	--	--

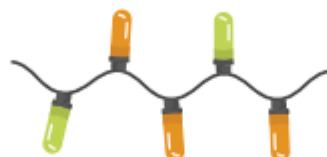
$(-)$

--	--	--	--	--

2 За малюнками покажи склад числа 5 — доповни рівності.

$5 = 1 + \square$

$5 = 2 + \square$

$5 = \square + \square$

3 Доповни таблицю додавання і віднімання числа 5.

$1 + 5 = 6$

$6 - 5 = 1$

$4 + 5 = \square$

$9 - 5 = \square$

$2 + 5 = \square$

$7 - 5 = \square$

$5 + 5 = \square$

$10 - 5 = \square$

$3 + 5 = \square$

$8 - 5 = \square$

4 Вибери посильний для тебе варіант — або — і виконай завдання.

Доповни рівності.

$3 + 5 = \square$

$\square - 5 = 2$

$8 - \square = 3$

$1 + 5 = \square$

$2 + 5 = \square$

$6 - \square = 1$

Упиши результати дій.

$4 + 5 = 9$

$9 - 5 = \square$

$1 + 5 = 6$

$6 - 5 = \square$

$3 + 5 = 8$

$8 - 3 = \square$

5 За числовим променем склади рівності.

--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

- 6 Поміркуйте разом над сюжетом задач. Яке питання треба поставити, щоб задача розв'язувалася дією додавання? Дією віднімання? Складіть у загальному колі задачі до схем і розв'яжіть їх. Самостійно запиши розв'язання.

Схема 1.   +

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Відповідь: +   =

Схема 2.   -

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Відповідь: -   =

- 7 Попрацюйте в парі. Розгляньте пари виразів. Чи потрібно їх обчислювати, щоб порівняти? Який закон додавання треба застосувати? Самостійно впиши потрібний знак.

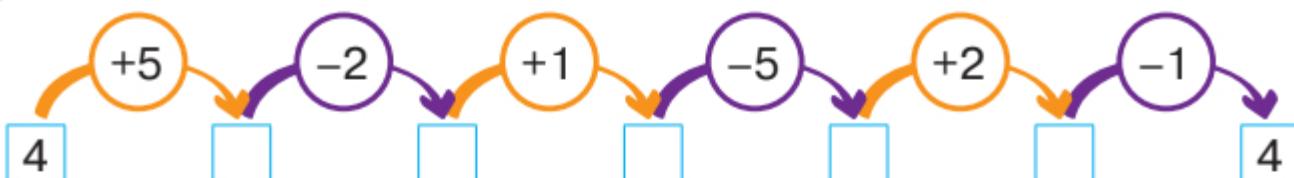
$$1 + 5 \bigcirc 5 + 1 \quad 4 + 5 \bigcirc 5 + 4 \quad 7 + 2 \bigcirc 2 + 7$$

- 8 Знайди на малюнку послідовність чисел від 1 до 10. Наведи червоним олівцем.

1	3	6	4	3	9	8	7	1	8
2	7	4	5	6	7	10	9	4	5

Додавання і віднімання числа 5 частинами

1 Виконай дії «ланцюжком».

2 Обговоріть у парі поданий зразок додавання і віднімання числа 5 частинами. Доповни самостійно рівності.

$$\begin{array}{r} \begin{matrix} 3 & 2 \\ \text{---} & \text{---} \\ 4 & + 5 = 4 + 3 + 2 = \boxed{} \end{matrix} \\ \begin{matrix} 2 & 3 \\ \text{---} & \text{---} \\ 6 & - 5 = 6 - 2 - 3 = \boxed{} \end{matrix} \end{array}$$

$$\begin{array}{rcl} 3 + 5 = 3 + 3 + \boxed{} & = & \boxed{} \\ 3 + 5 = 3 + 1 + \boxed{} & = & \boxed{} \\ 8 - 5 = 8 - 2 - \boxed{} & = & \boxed{} \\ 8 - 5 = 8 - 4 - \boxed{} & = & \boxed{} \end{array}$$

3 Прокоментуй, як виконали додавання і віднімання числа 5 частинами. Заверши обчислення.

$$1 + 1 + 4 = \boxed{}$$

$$3 + 2 + 3 = \boxed{}$$

$$7 - 1 - 2 - 2 = \boxed{}$$

4 Домалюй потрібну кількість фігур олівцем синього кольору. Упиши суми.

$$3 + 1 + 4 = \boxed{}$$

$$4 + 3 + 2 = \boxed{}$$

$$1 + 2 + 3 = \boxed{}$$

5 Вибери посильний для тебе варіант — ●● або ● — і виконай завдання.

●● Доповни рівності додавання і віднімання числа 5 частинами.

$$2 + \boxed{} + \boxed{} = 7$$

$$\boxed{} \quad \boxed{} - \boxed{} - \boxed{} = 5$$

● Виконай дії.

$$7 - 3 - 2 = 2$$

4

$$4 + 2 + 3 = \boxed{}$$

$$8 - 1 - 4 = \boxed{}$$

6 Обчисли. Покажи дужкою під виразами склад числа 5.

$$8 - 2 - 3 = \boxed{\quad}$$

$$4 + 3 + 2 = \boxed{\quad}$$

$$5 + 1 + 4 = \boxed{\quad} \boxed{\quad}$$

$$9 - 4 - 1 = \boxed{\quad}$$

7 За малюнком доповни короткий запис числами. Усно склади задачу та розв'яжи її.

шт.

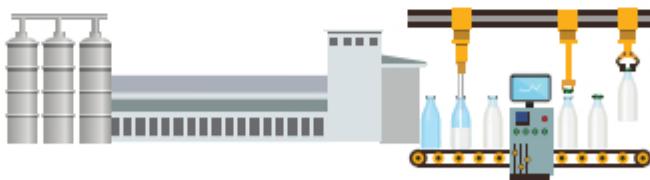
шт.

?

<input type="text"/>													
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

Відповідь:

8 Роздивися малюнки, які зображають «шлях» молока до нашого столу. Установи послідовність етапів і пронумеруй малюнки.

Закріплюємо вивчене

1 Склади рівності на додавання і віднімання числа частинами за малюнками. Скористайся зразками.

$$2 + 3 + 2 = 7$$

$$\square + \square + \square = \square \square$$

$$\square + \square + \square = \square$$

$$9 - 3 - 2 = 4$$

$$\square \square - \square - \square = \square$$

$$\square - \square - \square = \square$$

$$\square + \square + \square = \square$$

$$\square + \square + \square = \square$$

$$\square + \square + \square = \square$$

$$\square - \square - \square = \square$$

$$\square - \square - \square = \square$$

$$\square - \square - \square = \square$$

2 Упиши, які числа «сховалися» за фігурами.

$$\square + \square = 10$$

$$\square + \square = 8$$

$$\triangle + \square = 9$$

$$\triangle + \square = 7$$

$$\square - \square$$

$$\triangle - \square$$

$$\square - \square$$

3 Постав між поданими числами такі знаки арифметичних дій, щоб справдилася рівність.

$$1 \square 1 \square 1 = 1$$

- 4** Склади задачу на віднімання за малюнком. Доповни короткий запис. Розв'яжи її.

Було — р.

Уповзло — р.

Залишилось — ?

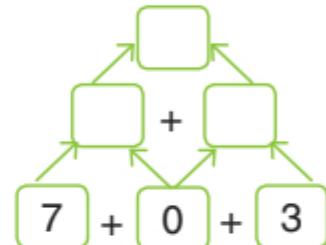
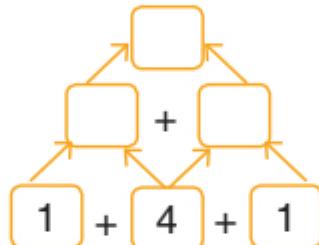
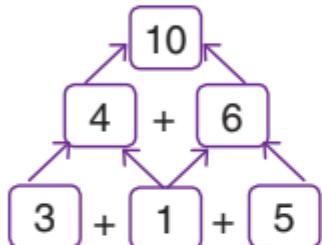

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Відповідь:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

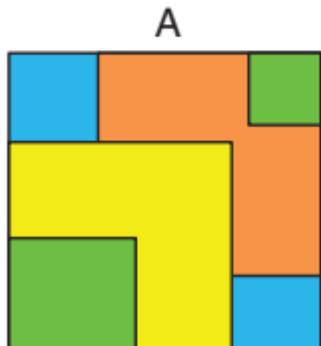
- 5** Обчислюй знизу вгору.

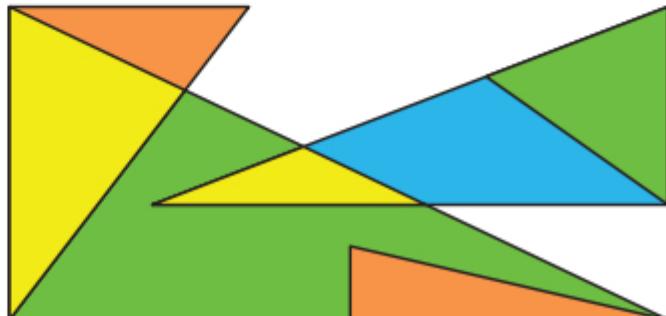

- 6** Яка ламана тобі здається довшою? (Зроби припущення). Перевір лінійкою (лічи одиницями; двійками).

- 7** Скільки квадратів ти бачиш на малюнку А? Впиши.
Скільки трикутників ти бачиш на малюнку Б? Впиши.

Задачі на знаходження невідомого доданка

Проаналізуйте разом малюнок. Скільки всього лампочок? Скільки лампочок біля коробки? Де можуть бути інші лампочки і скільки їх?

невідомий доданок

?

відомий доданок

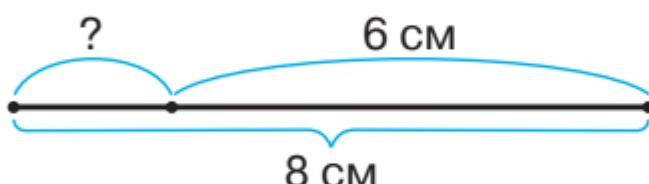

10   **сума**

Щоб знайти невідомий доданок, треба від суми відняти відомий доданок.

$$10 - 4 = 6$$

1 Знайди невідомий доданок за схемою. Прокоментуй.

$$8 - \square = \square$$

2 Попрацюйте в парі. Розгляньте малюнок. Прочитайте розв'язання задачі. Упиши самостійно відповідні числа.

— Скільки всього яблук?

(Всього 10 яблук. Це сума).

— Скільки яблук біля кошика?

(Біля кошика 4 яблука. Це відомий доданок).

— Що невідомо?

(Скільки яблук у кошику? Це невідомий доданок).

— Яку дію треба виконати, щоб дізнатись, скільки яблук у кошику?

(Треба від суми відняти відомий доданок).

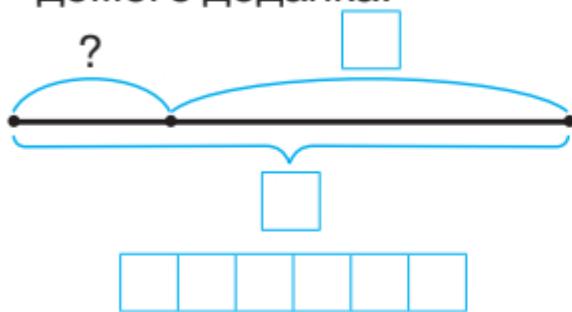
— Сформулуй відповідь на запитання задачі.

(У кошику $\square$ яблук, тому що $10 - 4 = \square$ (ябл.)).

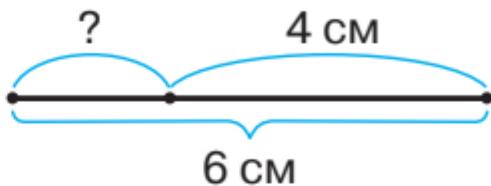
Відповідь: $\square$ яблук у кошику.

3 Вибери посильний для себе варіант — ●● або ● — і виконай завдання.

●● Добери число до схеми та впиши його. Склади рівність на знаходження невідомого доданка.

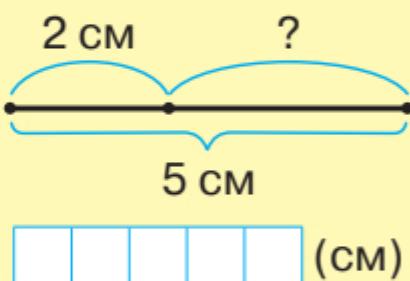
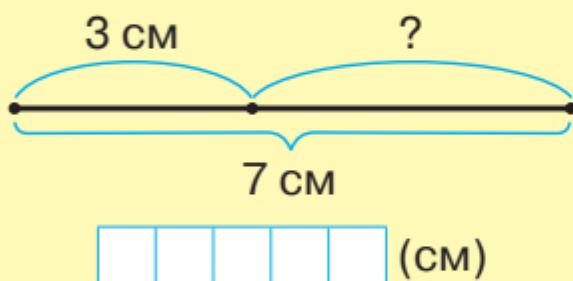

● Прокоментуй схему. Доповни рівність.

$$6 - \boxed{\quad} = \boxed{\quad} (\text{см})$$

4 Знайди невідомий доданок: склади за схемами рівності.

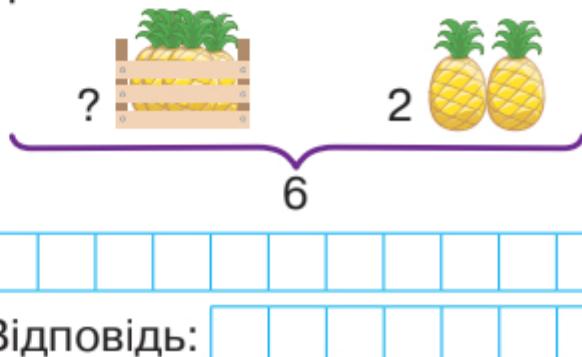
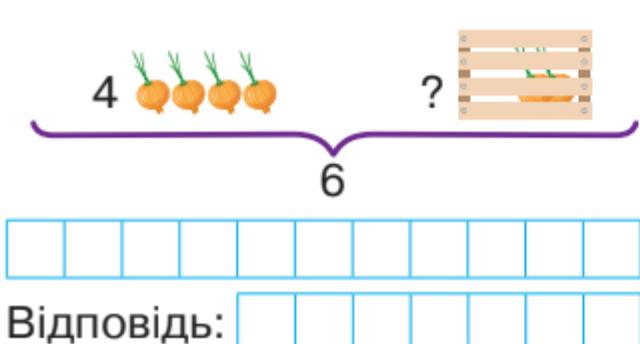

5 У вазі було 8 яблук: 3 , а решта — . Скільки яблук було у вазі?

[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Відповідь: [ ]

6 За малюнками склади задачі та розв'яжи їх.

Додавання і віднімання числа 6

- 1 Доповни кожен малюнок до 6 сніжинок. Упиши відповідні числа в рівності.

$$6 = \square + \square$$

$$6 = \square + \square$$

$$6 = \square + \square$$

- 2 Яку властивість додавання застосували? Доповни рівності.

$$\boxed{1 + 6 = 6 + 1 = 7}$$

$$2 + 6 = \square + \square = \square$$

$$3 + 5 = \square + \square = \square$$

- 3 Доповни таблиці додавання і віднімання числа 6, застосовуючи переставну властивість додавання.

$$1 + 6 = 7$$

$$2 + 6 = \square$$

$$3 + 6 = \square$$

$$4 + 6 = \square \quad \square$$

$$7 - 6 = \square$$

$$8 - 6 = \square$$

$$9 - 6 = \square$$

$$10 - 6 = \square$$

- 4 Упиши результати дії додавання. Доповни рівності на віднімання за зразком.

$$\boxed{2 + 6 = 8}$$

$$\boxed{8 - 6 = 2}$$

$$3 + 6 = \square$$

$$1 + 6 = \square$$

$$\square \quad \square - 6 = \square$$

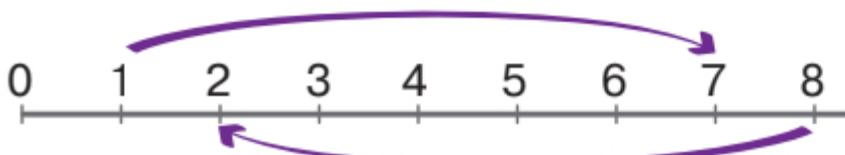
$$4 + 6 = \square \quad \square$$

$$\square - 6 = \square$$

$$\square - 6 = \square$$

- 5 Вибери посильний для тебе варіант — ●● або ● — і виконай завдання.

●● За числовим променем склади дві рівності.

- З рівності на додавання склади рівності на віднімання числа 6. Якщо треба, скористайся таблицею.

$$3 + 6 = 9$$

--	--	--	--	--	--

$$4 + 6 = 10$$

--	--	--	--	--	--

$$2 + 6 = 8$$

--	--	--	--	--	--

- 6 У фестивалі робототехніки взяло участь 6 українських команд і 4 зарубіжні. Скільки всього команд узяло участь у фестивалі?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Відповідь:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

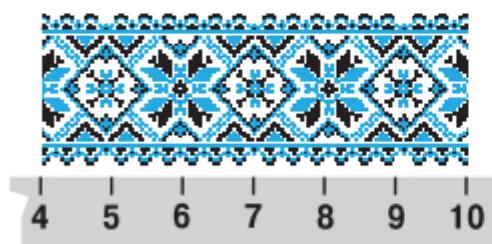
- 7 За малюнками склади нерівність.

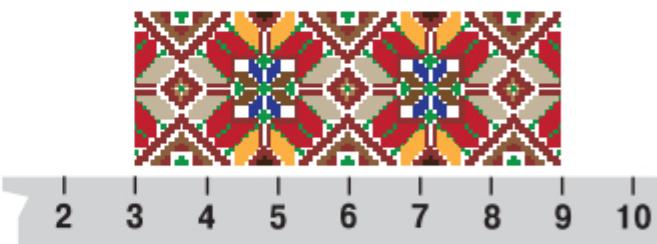
--	--	--

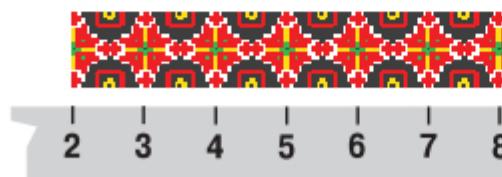
- 8 Попрацюйте в парі. Визначте разом довжину кожного клаптика тасьми. Запишіть самостійно рівності.

$$\boxed{\quad} - \boxed{\quad} = \boxed{\quad}$$

$$\boxed{\quad} - \boxed{\quad} = \boxed{\quad}$$

$$\boxed{\quad} - \boxed{\quad} = \boxed{\quad}$$

- 9 Як називають Герб України? Упорядкуй числа і склади слово.

1	4	2	6	3	5
---	---	---	---	---	---

T	3	P	B	I	U
---	---	---	---	---	---

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

Додавання і віднімання числа 6 частинами

- 1 Розгляньте разом та прокоментуйте, як склали рівності за малюнками.

$$3 + 3 + 3 = 9$$

$$7 - 3 - 3 = 1$$

- 2 Попрацюйте в парі. Обчисліть і перевірте результати одне одного.

$$2 + 2 + 4 = \boxed{}$$

$$1 + 1 + 5 = \boxed{}$$

$$7 - 5 - 1 = \boxed{}$$

$$9 - 4 - 2 = \boxed{}$$

- 3 Відлічуй і прилічуй двійками.

$$7 - 2 - 2 - 2 = \boxed{}$$

$$2 + 2 + 2 + 2 = \boxed{}$$

$$6 - 2 - 2 - 2 = \boxed{}$$

$$3 + 2 + 2 + 2 = \boxed{}$$

$$9 - 2 - 2 - 2 = \boxed{}$$

$$5 + 2 + 2 = \boxed{}$$

- 4 Учні вирішили зобразити Герб України на логотипі школи. У конкурсі переміг варіант номер три. Значення виразів — це номери варіантів. Обчисли їх і знайди переможця.

--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

Скільки геометричних фігур «приховує» в собі варіант переможця?

5 Вибери посильний для тебе варіант — ●● або ● — і виконай завдання.

●● Знайди невідомий доданок. Подай це число як суму чисел.

$$3 + \square = 9$$

--	--	--	--	--	--

— це $\square$ і $\square$.

$$4 + \square = 10$$

--	--	--	--	--	--

— це $\square$ і $\square$.

● Подай число 6 як суму доданків і заверши обчислення.

$$2 + 6 = 2 + 1 + \square = \square$$

$$1 + 6 = 1 + 3 + \square = \square$$

6 Склади за малюнками вирази та знайди їхні значення.

--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--

7 Не обчислюючи, обведи в кожному стовпчику вираз із більшим значенням.

$$6 - 1$$

$$7 - 5 - 1$$

$$8 - 6$$

$$9 - 6 - 2$$

$$6 - 1 - 2$$

$$7 - 5$$

$$8 - 6 - 1$$

$$9 - 6$$

8 За малюнками і схемами склади задачі про пасажирів. Розв'яжи їх.

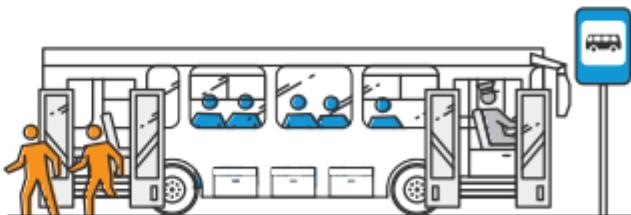

$$4 + \square$$

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Відповідь:

--	--	--	--	--	--	--	--

$$7 - \square$$

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Відповідь:

--	--	--	--	--	--	--	--

Закріплюємо вивчене

1 Знайди та запиши невідомі доданки.

$$\square + 4 = 8$$

$$6 + \square = 7$$

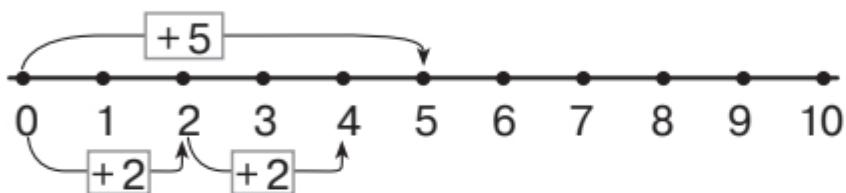
$$3 + \square = 9$$

$$\square + 5 = 8$$

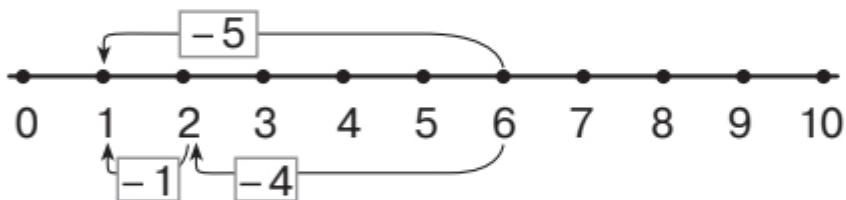
$$\square + 1 = 10$$

$$2 + \square = 6$$

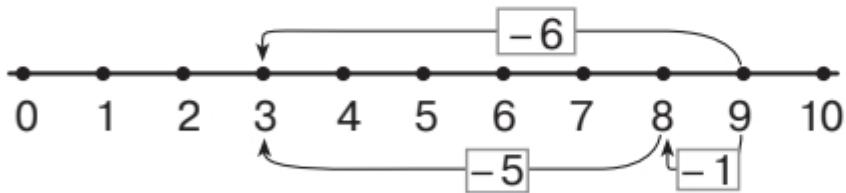
2 За числовими променями склади рівності на додавання і віднімання.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

3 Порівняйте в парах умови задач та їхнє розв'язання. Зробіть висновки.

1) На ковзанці каталося 6 дітей. Четверо з них пішли додому. Скільки дітей залишилося на ковзанці?

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Відповідь:

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

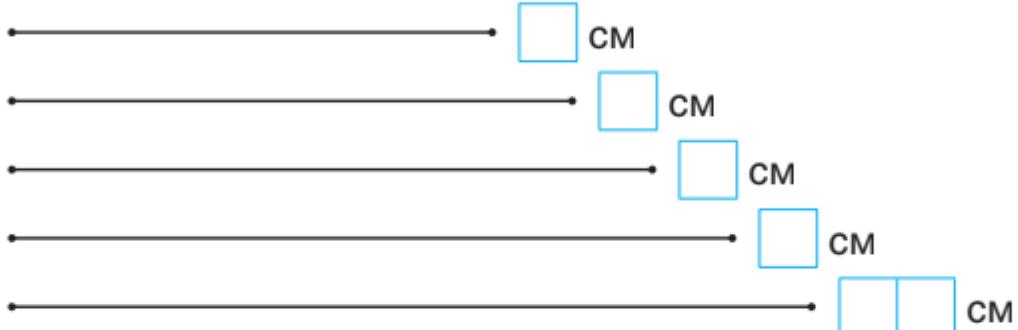
2) На ковзанці каталися 6 хлопчиків і 4 дівчинки. Скільки всього дітей каталося на ковзанці?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Відповідь:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4) Виміряй і запиши довжини відрізків.

5) Доповни рівності.

$$9 - 2 - \boxed{} = 3$$

6

$$8 - 4 - \boxed{} = 2$$

6

$$7 - 1 - \boxed{} = 1$$

6

$$2 + \boxed{} + 1 = 8$$

6

$$4 + \boxed{} + 3 = 10$$

6

$$3 + \boxed{} + 5 = 9$$

6

6) Якими купюрами можна заплатити за йогурт? Згрупуй.

З якої купюри отримають решту? Закресли її.

7) Знайди помилки і вправь їх.

$$4 + 3 = 7$$

$$8 - 2 = 7$$

$$5 + 4 = 9$$

$$7 - 5 = 2$$

$$5 + 4 = 8$$

$$10 - 2 = 8$$

Задачі на знаходження невідомого зменшуваного і від'ємника

- 1 Розгляньте разом і обговоріть. Запишіть розв'язання. Прочитайте висновок

Зменшуване – Від'ємник = Різниця

Було — ?

Поїхало — 4

Залишилося — 5

Відповідь:

Зменшуване знаходимо дією додавання:
до різниці додаємо від'ємник

- 2 Змініть умову задачі 1 про машини так, щоб невідоме було від'ємником. Яку дію треба виконати, щоб знайти від'ємник? Розв'яжіть задачу. Самостійно запиши розв'язання.

Від'ємник знаходимо дією віднімання:
від зменшуваного віднімаємо різницю

- 3 Знайди та впиши невідоме зменшуване.

$$\boxed{} - 6 = 2$$

$$\boxed{} - 3 = 0$$

$$\begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline \end{array} - 5 = 5$$

$$\boxed{} - 1 = 4$$

$$\boxed{} - 8 = 1$$

$$\begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline \end{array} - 2 = 8$$

- 4 Упиши пропущені числа. Наведи рамку рівності зі зменшуваним 3 зеленим кольором, а з від'ємником 3 — синім.

$$3 - 2 = \boxed{}$$

$$\boxed{} - 3 = 3$$

$$9 - \boxed{} = 4$$

$$7 - \boxed{} = 4$$

$$3 - \boxed{} = 3$$

$$6 - \boxed{} = 1$$

5 Заповни таблицю.

Зменшуване	8	7	<input type="text"/>	6	<input type="text"/> <input type="text"/>
Від'ємник	2	<input type="text"/>	6	<input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/>
Різниця	<input type="text"/>	4	3	1	2

6 Доповни короткий запис. Розв'яжи задачу.

Спекли

З'їли

?

Залишилось

<input type="text"/>								
Відповідь:								

7 Постав запитання та розв'яжи задачі.

| Маринка склала 10 фігурок оригамі. Кілька з них вона подарувала подрузі. У дівчинки залишилося 4 фігурки.

Скільки ?

<input type="text"/>											
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

Відповідь:

| На сніговій горці залишилося троє дівчаток після того, як з неї з'їхали троє хлопчиків. Скільки ?

<input type="text"/>											
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

Відповідь:

Додавання і віднімання числа 7 різними способами

1 Доповни за малюнками склад числа 7.

$$7 = 1 + \square$$

$$7 = 2 + \square$$

$$7 = \square + \square$$

2 Обчисли, застосовуючи переставну властивість додавання.

$$1 + 7 = 7 + 1 = 8$$

$$2 + 7 = 7 + \square = \square$$

3 У кого більше грошей? Обведи ім'я дитини.

в Олега

у Тоні

4 Обчисли значення виразів за підказками.

$$\begin{array}{c} 8 - 5 - 2 = \square \\ \square \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 6 - 1 - 3 = \square \\ \square \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 8 - 3 - 4 = \square \\ \square \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 9 - 4 - 3 = \square \square \\ \square \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 7 - 3 - 4 = \square \\ \square \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 10 - 5 - 4 = \square \\ \square \end{array}$$

5 Вибери посильний для тебе варіант — ●● або ● — і виконай завдання.

●● Знайди значення виразів.

$$1 + 2 + 5$$

$$2 + 4 + 3$$

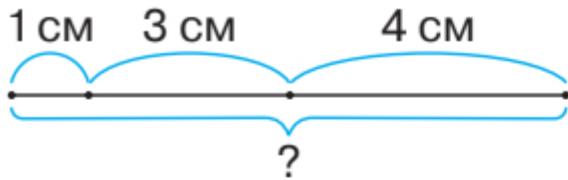
$$8 - 1 - 6$$

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

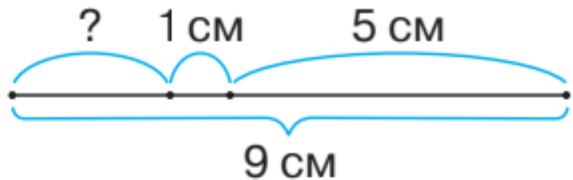
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

• За схемами доповни рівності і прокоментуй.

$$1 + 3 + \square = \square \text{ см}$$

$$9 - 5 - \square = \square \text{ см}$$

6 Знайди помилки і виправ їх.

$$8 - 4 - 3 = 1$$

$$7 + 2 - 5 = 2$$

$$7 - 3 - 3 = 0$$

$$10 - 5 - 2 = 3$$

$$2 + 2 + 3 = 7$$

$$1 + 5 - 2 = 4$$

7 Попрацюйте разом. Допоможіть родині дійти до свого будинку із синім дахом. Обчислюйте усно по черзі.

Додавання і віднімання чисел 8, 9. Порівняння довжин відрізків

1 Доповни склад чисел.

8	2	6	5	4	3	7	1	

9	4	7	5	8	2	3	1	6

2 Вибери 4 вирази, перепиши їх та обчисли.

$10 - 9 + 4$

$2 + 8 - 5$

$8 - 5 + 6$

$8 - 6 + 3$

$8 - 7 + 3$

$9 - 7 + 3$

$9 - 4 + 3$

$9 - 5 + 0$

3 Знайди різниці, закреслюючи потрібну кількість фігур.

$8 - 2 = \square$

$9 - 4 = \square$

$9 - 4 - 4 = \square$

$7 - 3 = \square$

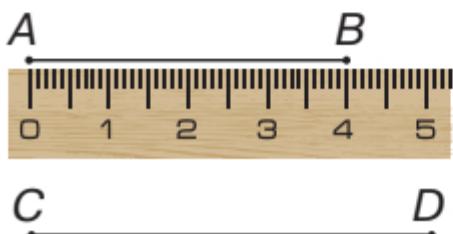

$7 - 4 = \square$

$8 - 2 - 3 = \square$

4 Виміряй відрізки. Дією віднімання порівняй їхні довжини. Доповни рівність числовими даними.

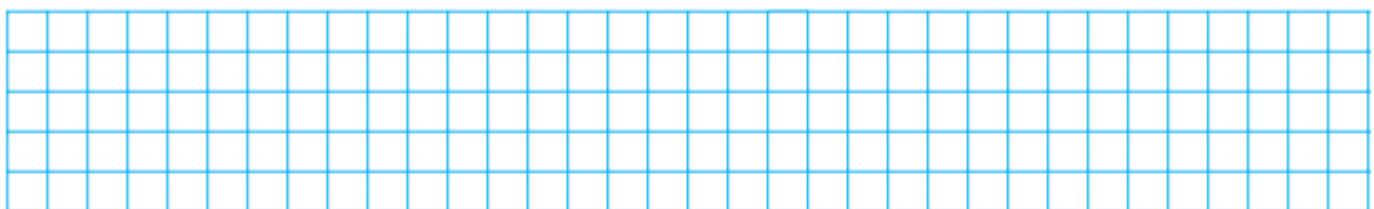
$AB = 4 \text{ см}; CD = \square \text{ см}$

$\square - \square = \square \text{ (см)}$

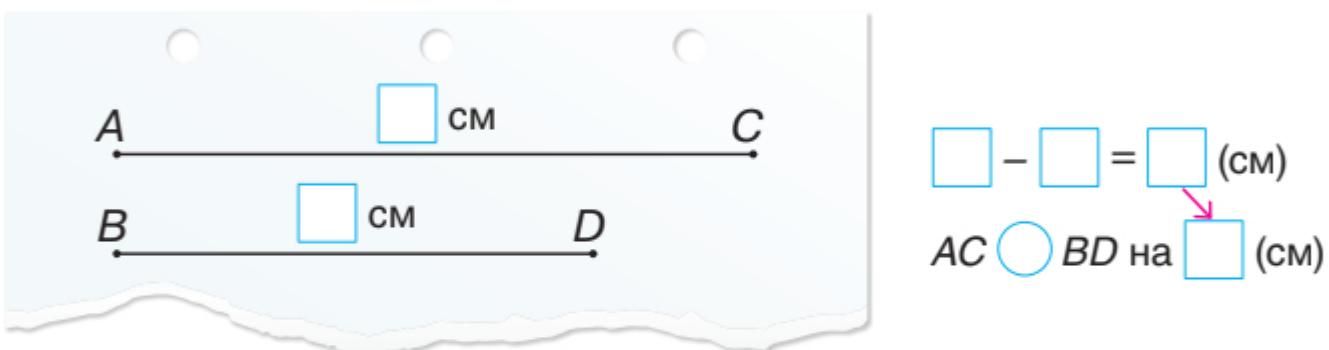
$AB < CD \text{ на } \square \text{ (см)}$

5 Вибери посильний для тебе варіант — ●● або ● — і виконай завдання.

●● Накресли два відрізки. Назви їх AB , CD . Порівняй їхні довжини.

● Порівняй довжини відрізків AC і BD .

6 Виміряй відрізки. Порівняй довжини двох із них на вибір.

$$\square - \square = \square \text{ (см)}$$

7 За малюнками та запитаннями склади і розв'яжи задачі.

Скільки всього книжок?

стільки
само

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Відповідь:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Скільки всього ручок?

стільки
само

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Відповідь:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Закріплюємо вивчене

1 Розв'яжи задачу.

Коли з автобуса вийшло 2 пасажирів, у ньому залишилося їх 7. Скільки пасажирів було в автобусі?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Відповідь:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2 Простеж, як змінюється значення різниці від зміни зменшуваного. Зроби висновок. Доповни таблиці.

Зменшуване	7	6	5	4
Від'ємник	2	2	2	2
Різниця				

Зменшуване				
Від'ємник	2	2	2	2
Різниця	6	7	8	5

Простеж, як змінюється значення різниці від зміни від'ємника. Зроби висновок. Доповни таблиці.

Зменшуване	9	9	9	9
Від'ємник	2	3	4	5
Різниця				

Зменшуване	9	9	9	9
Від'ємник				
Різниця	4	5	6	7

3 У кожному виразі підкресли від'ємник. Знайди значення виразів.

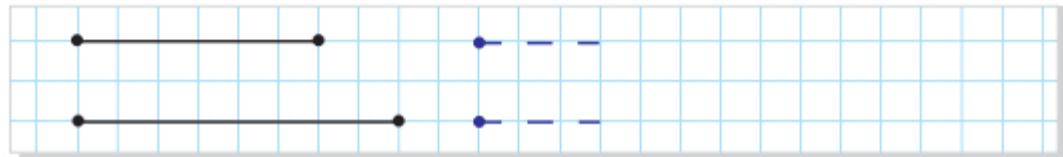
$10 - 3$

$10 - 6$

$10 - 2$

$10 - 1$

4 Побудуй поруч відрізки, що на 2 см довші від поданих.

5 ★ До числа 5 додати 4, одержимо ... .

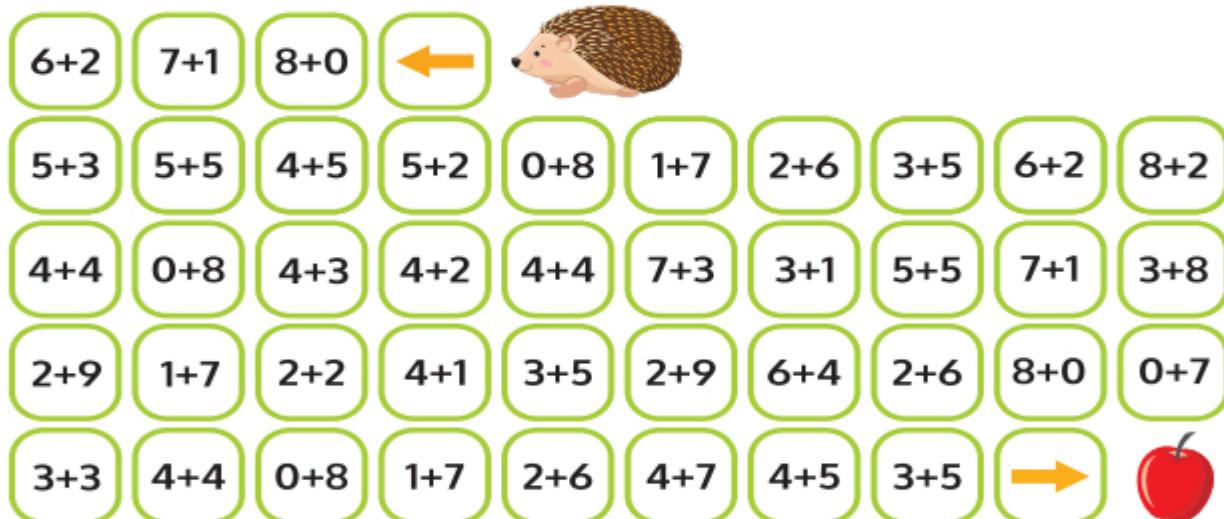

★ Сума чисел 3 і 5 становить ... .

★ Різниця чисел 10 і 1 становить ... .

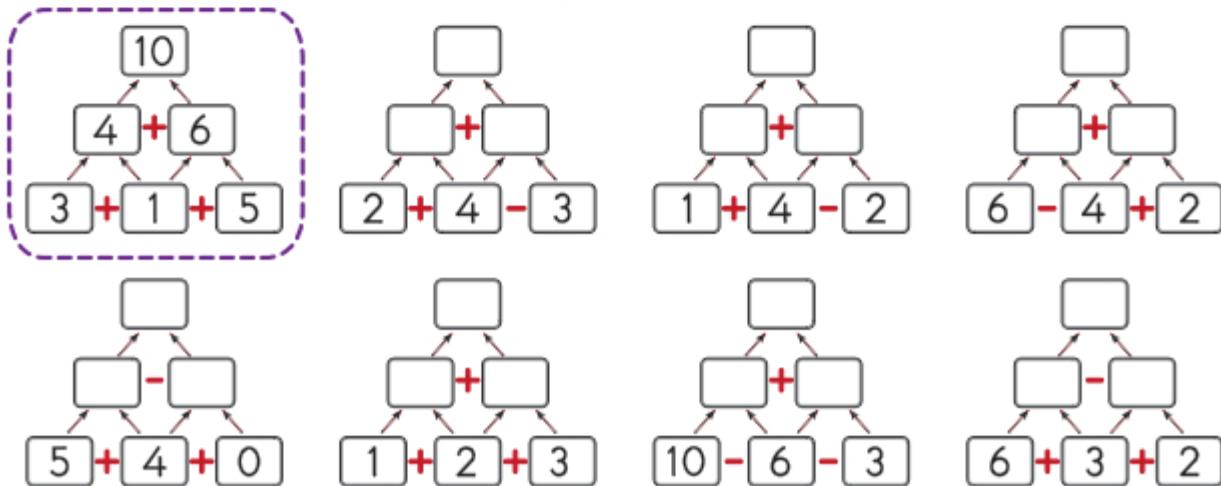

★ Від числа 10 відняти 8, одержимо ... .

★ 8 мінус 1 дорівнює ... .

6 Їжачок рухається тільки по виразах, значення яких дорівнює 8. Проведи його до яблука.

7 Впиши числа у схеми за зразком.

Збільшення і зменшення числа на кілька одиниць. Задачі

1 Не обчислюючи, обведи в кожній парі вираз із меншим результатом. Що тобі допомогло це з'ясувати?

$6 + 2$

$6 + 2 + 1$

$7 + 1 + 1$

$7 + 1$

$3 + 1$

$3 + 2 + 1$

$2 + 2$

$2 + 2$

2 У загальному колі розгляньте та обговоріть малюнки, записи та схеми. Самостійно доповни рівності.

Намистин збільшилося на 1.

Щоб збільшити,
треба додати

$5 + 1 = \square$

Намистин зменшилося на 1.

Щоб зменшити,
треба відняти

$6 - 1 = \square$

3 Розв'яжи задачі.

Учні 1-А класу розвісили на дерево 6 годівниць, а учні 1-Б — на 3 більше. Скільки годівниць повісили на дерево учні 1-Б класу?

1-А — 6 г.

1-Б — ?, на 3 більше.

$6 \square 3 = \square \text{ (г.)}$

Відповідь: $\square$ годівниць повісили учні 1-Б класу.

Учні 1-Б класу повісили на дерево 9 годівниць, а учні 1-А — на 3 менше. Скільки годівниць повісили учні 1-А класу?

1-Б — 9 г.

1-А — ?, на 3 менше.

$9 \square 3 = \square \text{ (г.)}$

Відповідь: $\square$ годівниць повісили учні 1-А класу.

4 Вибери посильний для тебе варіант — ●● або ● — і виконай завдання.

●● Де число збільшили, а де зменшили? Встав відповідні знаки.

$$6 \square 2 = 4$$

$$6 \square 2 = 8$$

● Збільш на 2 число 3.

$$3 + 2 = \square$$

Зменш на 2 число 3.

$$3 - \square = \square$$

5 Збільш на 2 числа: 4, 6, 7.

Зменш на 2 числа: 4, 6, 7.

6 Постав запитання і розв'яжи задачі. Підпиши тварин.

Голки в єхидни завдовжки 6 см, а в їжака — на 3 см коротші.

Якої довжини ?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

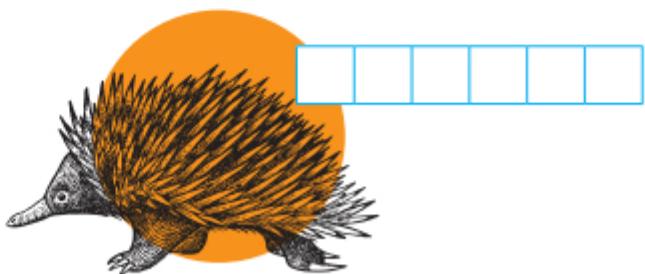
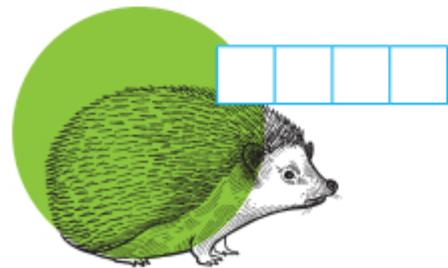
Відповідь:

Голки в їжака завдовжки 3 см, а в єхидни — на 3 см довші.

Якої довжини ?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Відповідь:

7 Порівняй вираз із числом.

$$7 + 2 \bigcirc 8$$

$$4 - 2 \bigcirc 6$$

$$3 + 2 \bigcirc 5$$

$$7 - 2 \bigcirc 6$$

Задачі на різницеве порівняння

1 Знайди та впиши різниці.

Зменшуване	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Від'ємник	9	8	7	6	5	4	3	2	1
Різниця	<input type="text"/>								

2 Попрацюйте в загальному колі. Дайте відповіді на запитання. Скільки пряників-чоловічків? Скільки пряників-рукавичок? Чого більше? менше? На скільки більше? менше?

Щоб порівняти числа, треба від більшого числа відняти менше.

Рівність $7 - 4 = 3$ можна прочитати так:
«7 більше за 4 на 3, або 4 менше від 7 на 3».

3 Виконайте в парах усно.

- На скільки число 3 менше від поданих чисел: 6, 8, 9, 10, 5, 4?
- На скільки число 9 більше за подані числа: 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2?

4 Склади й розв'яжи задачі за малюнком і запитаннями.

- На скільки більше чашок, ніж блюдець?

$$6 - 4 = \square \text{ (ч.)}$$

Відповідь:

- На скільки менше блюдець, ніж чашок?

$$6 - 4 = \square \text{ (бл.)}$$

Відповідь:

5 Вибери посильний для себе варіант — ●● або ● — і виконай завдання.

●● Запиши рівності за зразком.

6 менше від 9 на

$$9 - 6 = 3$$

9 менше від 10 на .

<input type="text"/>					
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

5 більше від 3 на .

<input type="text"/>					
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

● Доповни умову задачі.

У коробці було 7 олівців і 2 ручки. На скільки більше ...? (-)

На скільки менше ...? (-)

<input type="text"/>																		
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

Відповідь:

6 За малюнками доповни умови задач та розв'яжи їх.

Олені 9 років. Максим — на рік старший. Скільки років Максиму?

<input type="text"/>									
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

Відповідь:

Мені 9 років

Олені років, а Максиму — 10 років. На скільки років Максим старший за Олену?

<input type="text"/>																		
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

Відповідь:

7 У ряду росте 4 дерева. Олег повісив годівничку на друге дерево зліва, а Марта — на друге справа. Чи могли діти повісити годівнички на одне і те саме дерево?

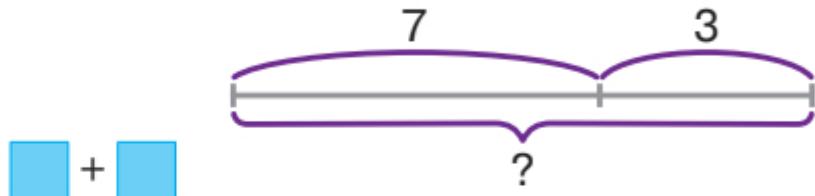
Короткий запис умов простих задач

Розгляньте, як коротко записувати умови та запитання задач різних типів. Коментуючи в загальному колі схеми до задач, самостійно записуйте їх розв'язання.

1 Задача на знаходження суми.

У саду посадили 7 яблунь і 3 груші. Скільки всього дерев посадили в саду?

Яблунь — 7 д.
Груш — 3 д.

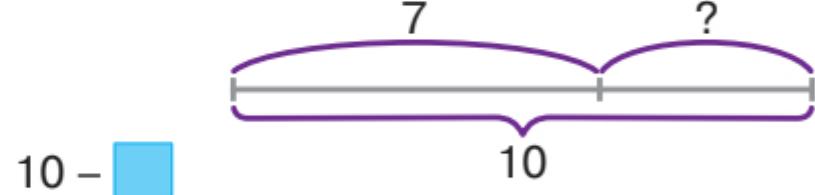

Відповідь:

2 Задача на знаходження невідомого доданка.

У саду посадили 10 дерев. З них 7 яблунь, а решта — груші. Скільки груш посадили в саду?

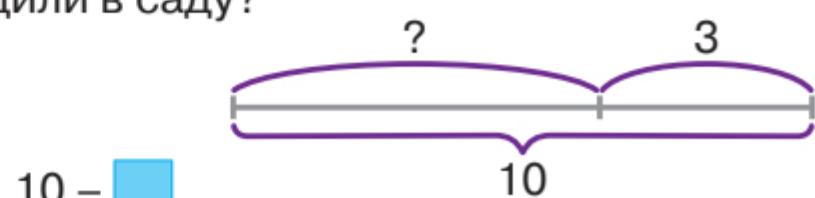
Яблунь — 7 д.
Груш — ?

Відповідь:

У саду посадили 10 дерев. З них 3 груші, а решта — яблуні. Скільки яблунь посадили в саду?

Груш — 3 д.
Яблунь — ?

Відповідь:

3 Задача на збільшення / зменшення числа на кілька одиниць.

Галина прочитала 6 сторінок книжки, а Олег — на 2 сторінки менше від Галини. Скільки сторінок прочитав Олег?

Галина — 6 с.

Олег — ?, на 2 с. менше

$$\boxed{} - \boxed{}$$

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Відповідь:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Олег прочитав 4 сторінки книжки, а Галина — на 2 сторінки більше. Скільки сторінок прочитала Галина?

Олег — 4 с.

Галина — ?, на 2 с. більше

$$\boxed{} + \boxed{}$$

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Відповідь:

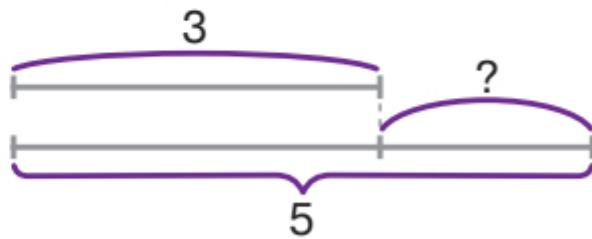
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4 Задача на різницеве порівняння чисел.

На екскурсію поїхало 3 хлопчики і 5 дівчаток. На скільки більше поїхало на екскурсію дівчаток, ніж хлопчиків?

Хл. — 3
Д. — 5   на ?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Відповідь:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

5 До поданих коротких записів створи схеми розв'язування задач як у попередніх задачах.

Кущі — 8
Дерева — ?   } 10

--	--	--

Кущі — 8
Дерева — ?, на 2 більше

--	--	--

Закріплюємо вивчене

1 Напиши за зразком.

Задача 3

Розв'язання 7

Відповідь: 3

більше 6

менше 10

на на

2 До якого короткого запису подано розв'язання? Познач.

$$3 + 1 = 4 \text{ (ол.)}$$

Було — 3

Подарували — 1

Стало — ?

Було — 3

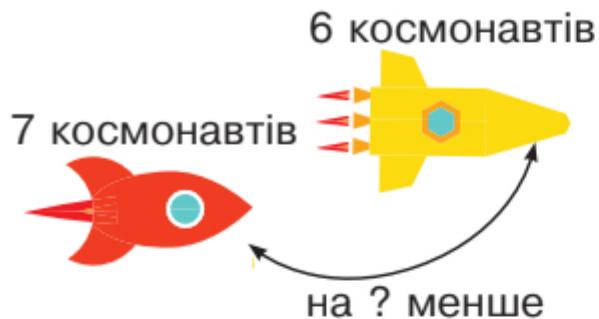
Віддали — 1

Залишилось — ?

3 Склади задачі та розв'яжи їх.

Розв'язання

<input type="text"/>									
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

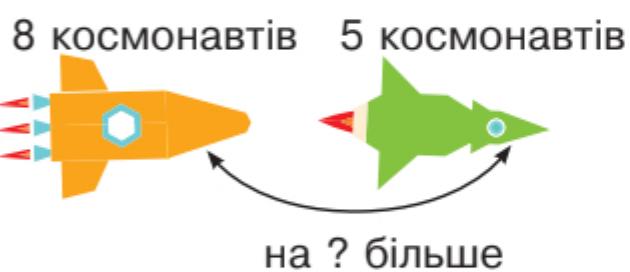
Відповідь: на космонавта менше.

Розв'язання

<input type="text"/>									
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

Відповідь: космонавт.

Розв'язання

<input type="text"/>									
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

Відповідь: на космонавти більше.

Розв'язання

<input type="text"/>									
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

Відповідь: космонавтів.

4 Доповни записи числовими даними.

$8 - 2 = \square$. Отже, $8 > 2$ на або $2 < 8$ на .

$7 - 3 = \square$. Отже, $7 > 3$ на або $3 < 7$ на .

$10 - 4 = \square$. Отже, $\square > \square$ на або $\square < \square$ на .

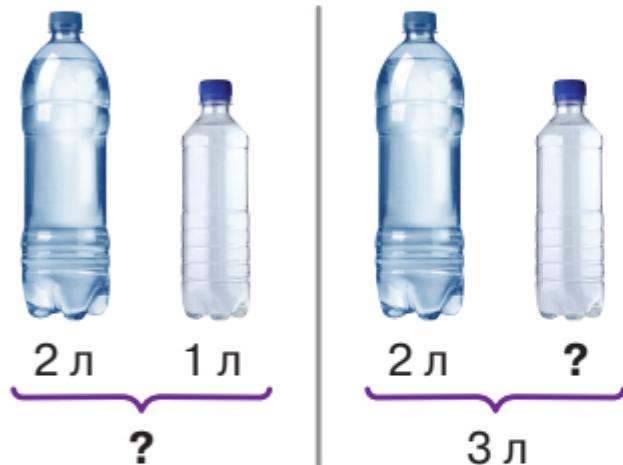

Літр – одиниця вимірювання місткості

**1 л
один літр**

1 Усно складіть задачі за малюнками та розв'яжіть їх.

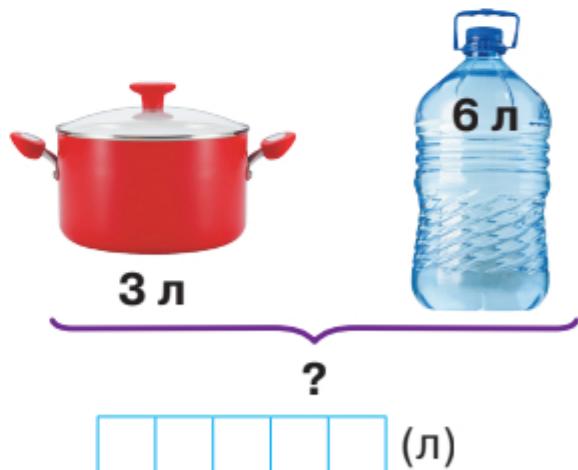
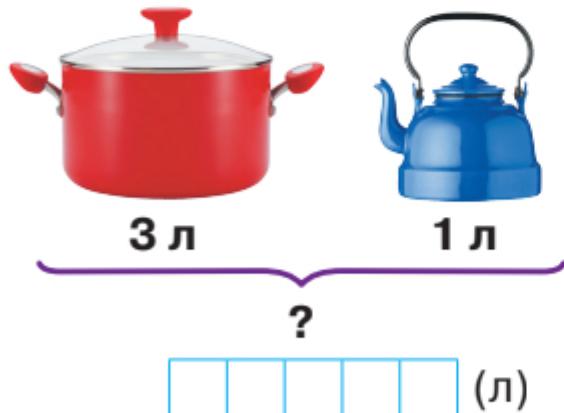
Один літр записуємо
скорочено так: **1 л**

$$2 + 1 = \boxed{\quad} \text{ (л).}$$

Відповідь:

Відповідь:

2 Склади рівності за малюнками.

3 Запиши рівності. Обговоріть у парах, чому в задачах однаково
розв'язання.

На скільки 9 л більше за 7 л?

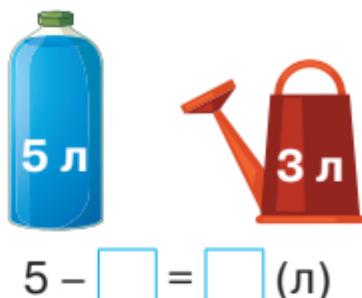
На скільки 7 л менше від 9 л?

4 Вибери посильний для себе варіант — ● або ○ — і виконай завдання.

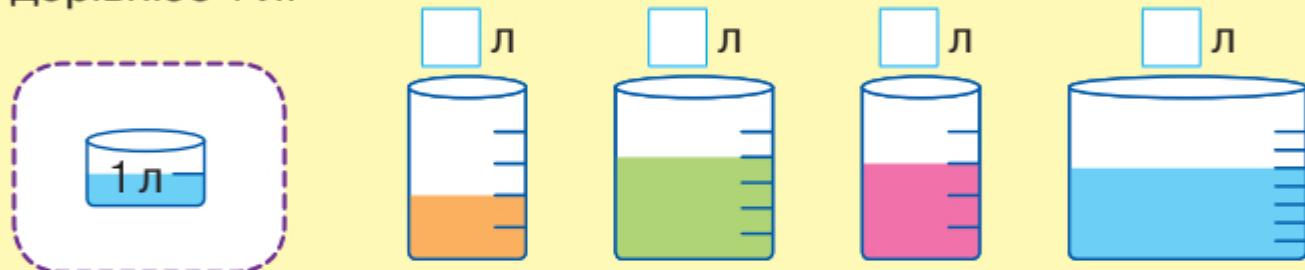
● На скільки одна ємність більша за іншу? Склади рівність.

○ На скільки більше / менше? Доповни рівність.

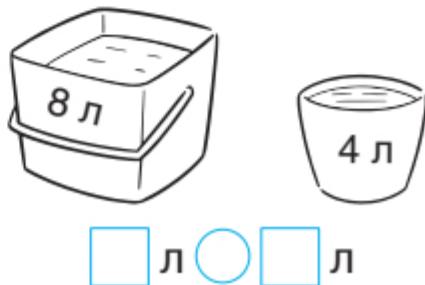
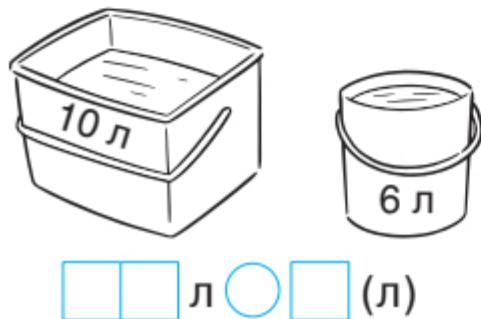
5 Скільки літрів у кожній посудині? Підпиши. Одна поділка дорівнює 1 л.

6 Пронумеруй від 1 (найменше) до 5 (найбільше) склянки із соком.

7 Порівняй місткості.

Вирази та задачі на обчислення місткості

- 1 Розгляньте, як записувати вирази з одиницею вимірювання місткості. Доповни.

5 л

3 л

1 л

1 л

2 л

$$5\text{ л} + 3\text{ л} = \boxed{}\text{ л}$$

$$1\text{ л} + 1\text{ л} + 2\text{ л} = \boxed{}\text{ л}$$

- 2 Доповни числами рівності, скориставшись зразком.

$$8\text{ л} + 1\text{ л} = 9\text{ л}$$

$$4\text{ л} + 3\text{ л} = \boxed{}$$

$$10\text{ л} - \boxed{} = 5\text{ л}$$

$$2\text{ л} + 6\text{ л} = \boxed{}\text{ л}$$

$$5\text{ л} + 3\text{ л} = \boxed{}$$

$$7\text{ л} + 3\text{ л} = \boxed{}$$

- 3 За малюнками усно склади задачі. Доповни схеми рівностей.

Було Відлили Залиши-
лося

?

$$\boxed{}\text{ л} - \boxed{}\text{ л} = \boxed{}\text{ л}$$

Було Долили Стало

?

$$\boxed{}\text{ л} + \boxed{}\text{ л} = \boxed{}\text{ л}$$

- 4 Розв'яжи задачу з коментуванням.

У бутилі було 10 л води. Для борщу використали 4 л води. Скільки літрів води залишилось в бутилі?

<input type="text"/>													
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

Відповідь:

5 Вибери посильний для себе варіант — ●● або ● — і виконай завдання.

●● Доповни числовими даними короткий запис і розв'яжи задачу.

Було —   л води
Відлили — 2 л
Залишилось — ?

(л).

Відповідь: літрів води залишилось.

● Розв'яжи задачу.

Було — 7 л води
Долили — 3 л
Стало — ?

(л).

Відповідь: літрів води стало.

6 Обчисли.

$$3 \text{ л} + 6 \text{ л}$$

$$9 \text{ л} - 5 \text{ л}$$

7 Дізнайся, на скільки більше склянок води вміщують каструля і чайник разом, ніж пляшка.

Відповідь: — вміщують на склянок більше, ніж .

Многокутники

1 Визначте разом «зайву» фігуру в кожній множині. Закресли її.

2 Назвіть фігури та їхні номери. Прочитайте разом пояснення.

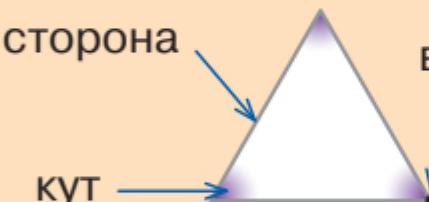

У кожного многокутника є:

сторона

кут

вершина

Многокутник утворює замкнена ламана, ланки якої не перетинаються. З-поміж інших многокутниками є трикутник, квадрат, прямокутник тощо.

3 Яка фігура не є многокутником? Заштрихуй її.

4 Продовжи речення.

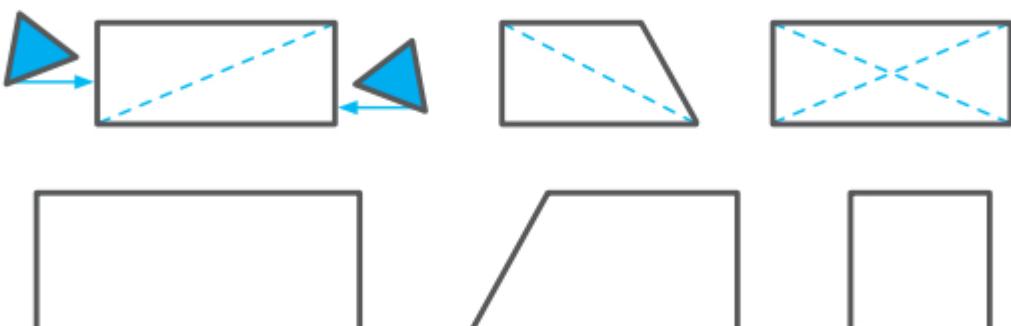
- Многокутник, у якого **три** сторони, три кути і три вершини, називають ...
- Многокутник, у якого **п'ять** сторін, ...

5 Доповни відповідними числами.

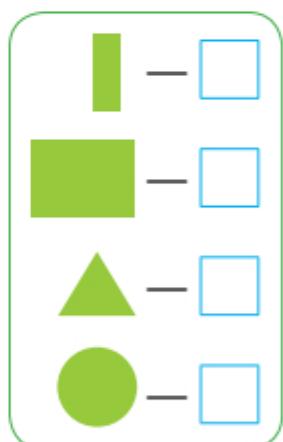
 — кути, вершини, сторони.

 — кути, вершини, сторони.

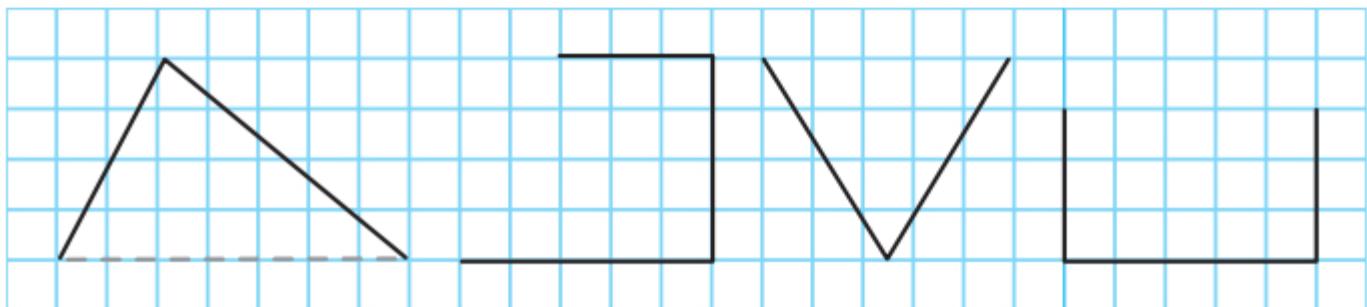
6 Проведи додаткові лінії так, щоб утворилися трикутники.

7 Полічи і впиши кількість вирізаних першокласницею фігур для аплікації.

8 Добудуй ламані так, щоб утворилися трикутники й чотирикутники.

Закріплюємо вивчене

1 Роздивися малюнки і виконай завдання.

А. Обведи пляшки з найменшою місткістю. Скільки літрів рідини в кожній із них? л

Б. Доповни числові дані за малюнками. Порівняй ці числа.

$\square \text{ л} \bigcirc \square \text{ л}$

В. На скільки більше літрів рідини вміщує пляшка засобу для прання, ніж:

• пляшка з молоком? $\square - \square = \square$ (л)

• пляшка із засобом для миття посуду? $\square - \square = \square$ (л)

• дві пляшки олії? $\square - \square - \square = \square$ (л)

Г. За малюнками склади рівності на знаходження різниці місткості посудин.

- 2** За малюками завдання 1 обчисли загальну місткість пляшок, розміщених на полицях. Запиши рівності.

_____ (л)

_____ (л)

_____ (л)

- 3** А. Роздивися таблицю і зроби припущення: чи пропускають подані посудини світло? А якщо налити в них різні речовини? Постав олівцем відповідні позначки: так + / ні –.

Порожня посудина

Скляна
пляшка

Картонний
пакет

Пластикова
пляшка

Посудина з вмістом

вода	молоко	томатний сік
☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐

- Б. Обговоріть у загальному колі свої припущення. Якщо є розбіжності, виконайте досліди (за допомогою ліхтарика) і виправте дані в таблиці.

- 4** З'єднай назви многокутника та його зображення.

Квадрат •

П'ятикутник •

Трикутник •

• **Коло**

• **Прямокутник**

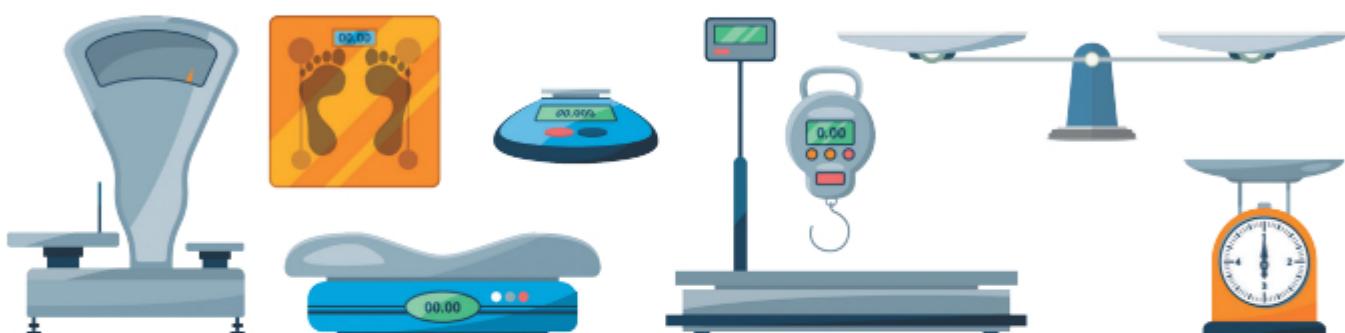
Кілограм – одиниця вимірювання маси

1 кг

один кілограм

- 1 Пригадайте, де вам доводилося бачити зображені ваги. Масу чого (кого) ними вимірювали?

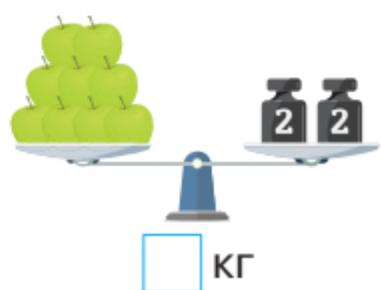
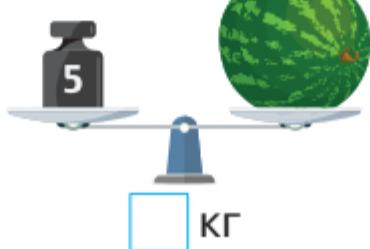
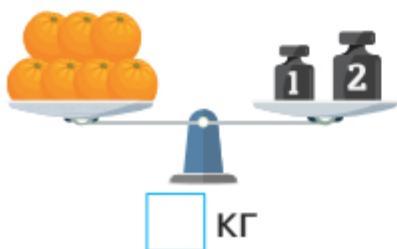
- 2 Назви масу кожної гирі. Доповни рівність.

Один кілограм записуємо скорочено так: **1 кг**

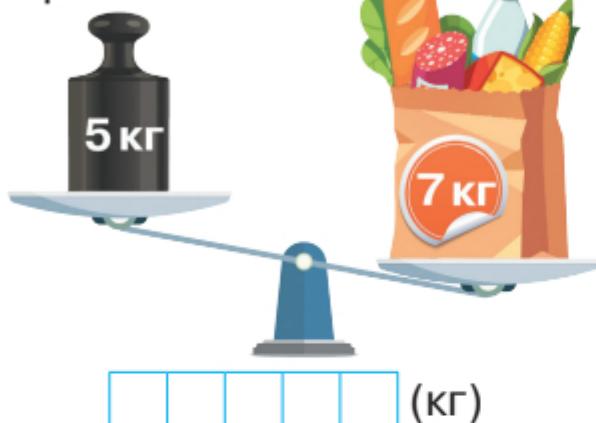
$$3 \text{ кг} + 2 \text{ кг} = \boxed{} \text{ кг}$$

- 3 Яка маса фруктів? Впиши.

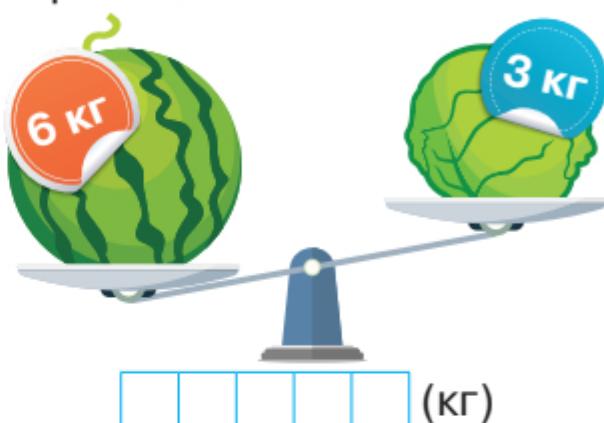

4 Вибери посильний для себе варіант — ●● або ● — і виконай завдання.

●● Які гирі треба доставити на чашу, щоб маса стала однаковою? Запиши рівність.

● На скільки кілограмів кавун важчий за капустину? Склади рівність

5 На скільки кілограмів картопля важча за помідори? Склади рівність.

6

4 кг < 5 кг на 1 кг

$$5 - 4 = 1 \text{ (кг)}$$

10 кг > 8 кг на □ кг

$$10 - 8 = 2 \text{ кг}$$

7 кг > 3 кг на □ кг

$$7 - 3 = \square \text{ кг}$$

7 Маса гарбуза 9 кг, а моркви — на 4 кг менше. Яка маса моркви?

_____

Відповідь: _____

Рівності й нерівності з одиницею маси

1 Роздивися зображення товарів і виконай завдання.

А. Обведи товар з найбільшою масою. Доповни речення.

Найважчий товар — . Його маса кг.

Б. Заповни схеми числовими даними. Порівняй.

кг $\bigcirc$ кг

В. На скільки кілограмів гарбуз важчий за:

• пакет прального порошку? $\square - \square = \square$ (кг)

• пакет корму для собак? $\square - \square = \square$ (кг)

• два пакети борошна? $\square - \square - \square = \square$ (кг)

Г. Запиши назви товарів, маса кожного з яких становить 1 кг.

к б
к
б

м р
м
р

п
п
о

Д. За малюнками склади рівності на знаходження різниці між масами товарів.

Е. Яка маса овочів? Запиши рівність.

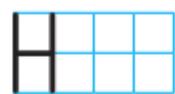
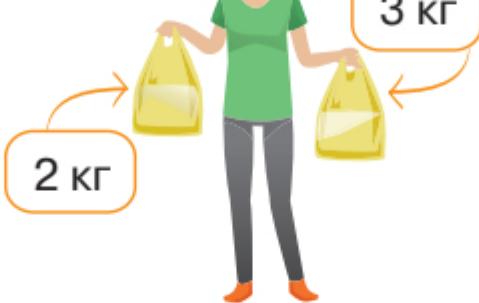
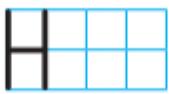
--	--	--	--	--	--	--

Є. Яка маса товару, що не є продуктом харчування?

--

 кг.

2 Роздивися малюнок і виконай завдання.

А. Троє сестер — Неля, Ніна і Нона — вийшли з магазину. Неля не носить окулярів, а Нона вирішила приготувати на вечірку овочеве рагу. Визнач, хто де, і підпиши імена сестер.

Б. Знайди загальну масу покупок сестрив окулярах. Порівняй її з масою покупок інших сестер.

$\square + \square = \square$ (кг) — маса покупок

H						
---	--	--	--	--	--	--

$\square \bigcirc \square$; на $\square$ кг маса покупок

H						
---	--	--	--	--	--	--

 більша, ніж у

H						
---	--	--	--	--	--	--

$\square \bigcirc \square$; на $\square$ кг маса покупок

H						
---	--	--	--	--	--	--

 менша, ніж у

H						
---	--	--	--	--	--	--

В. Зроби припущення, з яких матеріалів виготовлено пакети для покупок. Обведи пакет, який найбільш небезпечний для довкілля.

3 Запиши рівність до задачі.

Протягом року учні класу використали 3 кг пластиліну і 1 кг кольорового паперу. Чого більше використали — пластиліну чи паперу?

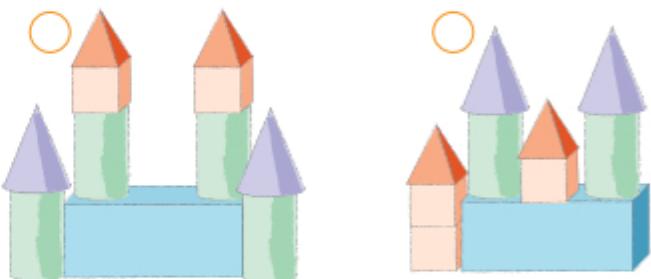
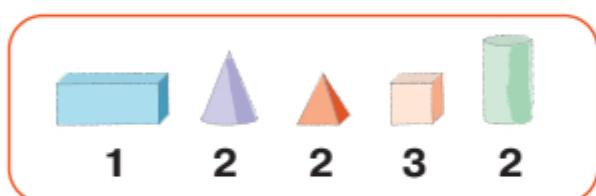

Об'ємні геометричні фігури

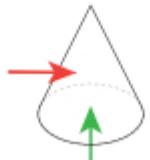
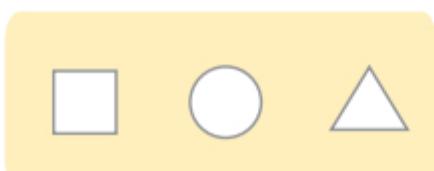
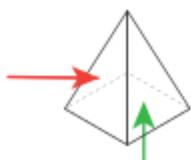
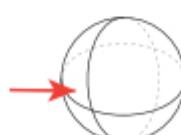
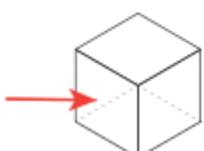
1 Прочитай назви об'ємних геометричних фігур. Полічи їх на малюнку праворуч. Якої з фігур, що ти знаєш, бракує?

2 Познач вежу, якій відповідає подана кількість об'ємних фігур.

3 Коли подивимося на поверхню фігури у напрямку стрілки, яку фігуру побачимо? Замалюй відповідним кольором за зразком.

4 Розглянь фото фортеці. Які об'ємні фігури можна побачити у споруді? Обведи назви цих фігур.

куб

конус

куля

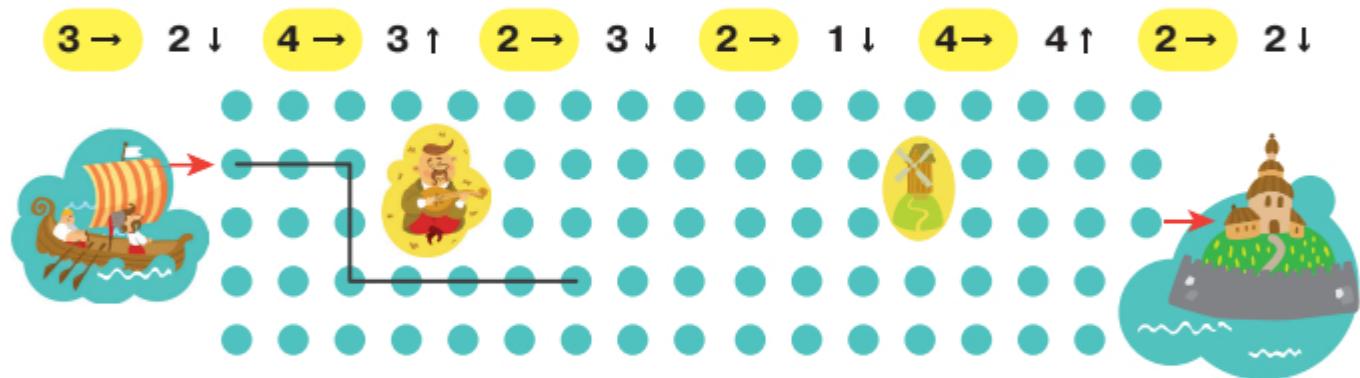
циліндр

піраміда

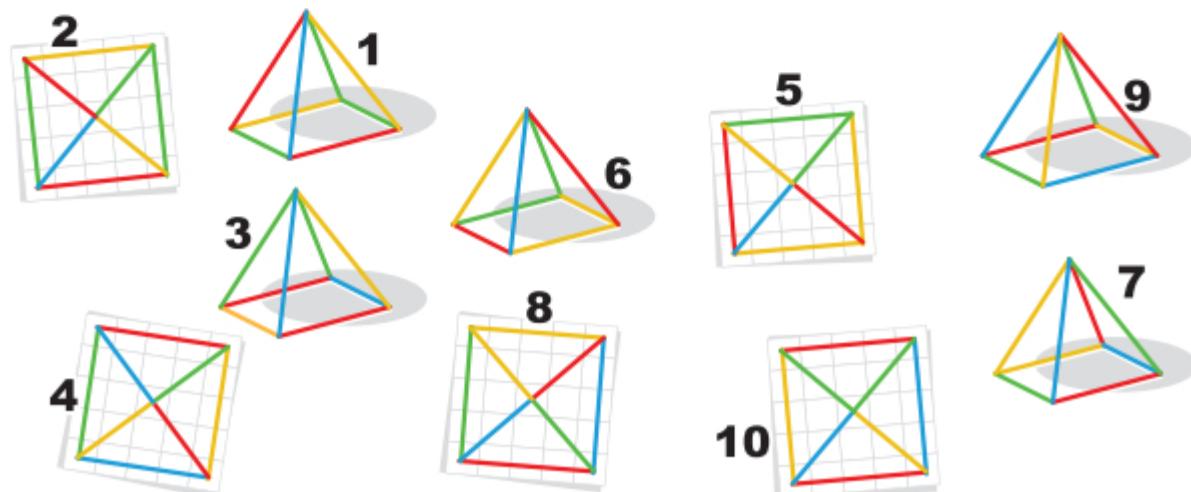
Хотинська фортеця у Чернівецькій області

5 Проведи козаків до острова Хортиця: кожна крапка — один «крок».

6 Знайди до кожної піраміди її зображення зверху. Впиши відповідний номер.

1 —	<input type="text"/>
3 —	<input type="text"/>
6 —	<input type="text"/>
7 —	<input type="text"/>
9 —	<input type="text"/>

Закріплюємо вивчене

1 Обчисли вирази з одиницею вимірювання маси.

$$6 \text{ кг} + 1 \text{ кг} = 7 \text{ кг}$$

$$5 \text{ кг} + 4 \text{ кг} = \boxed{} \text{ кг}$$

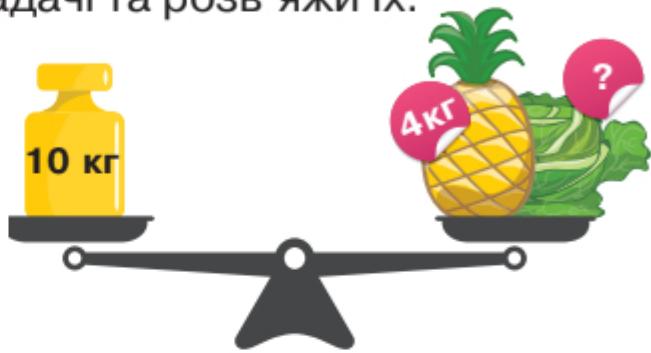
$$4 \text{ кг} + 1 \text{ кг} = \boxed{} \text{ кг}$$

$$8 \text{ кг} + 2 \text{ кг} = \boxed{} \text{ кг}$$

2 За малюнками склади усно задачі та розв'яжи їх.

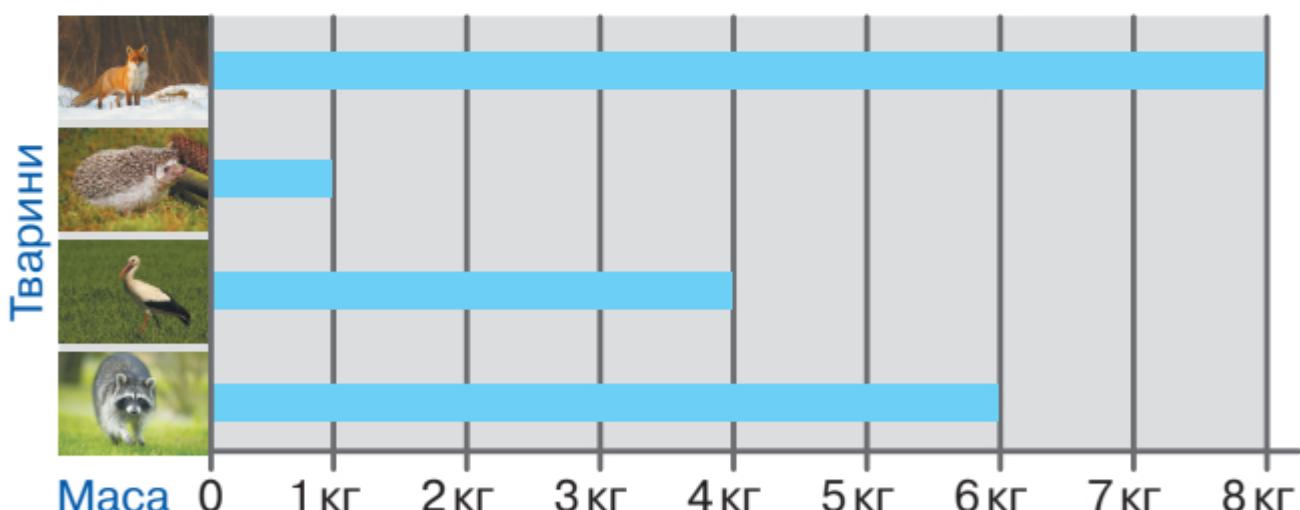

Відповідь:

Відповідь:

3 Роздивись діаграму «Маса тварин». Дай відповіді на запитання.

- Яка тварина найважча?

- а найлегша?

- Знайди різницю між масами найважчої і найлегшої тварини. $\boxed{} - \boxed{} = \boxed{}$ (кг)

4 Добери гирі до вказаної маси продуктів. Упиши числа.

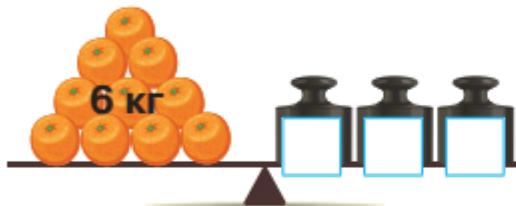

--	--	--	--	--	--	--

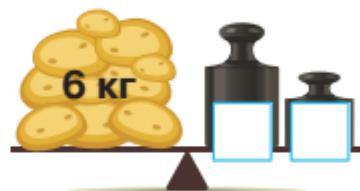

--	--	--	--	--	--	--

5 Добери по-різному гирі до 6 кг. Упиши числа.

--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--

6 Знайди масу кавунів. Упиши числа.

--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--

7 Порівняй.

$1 \text{ кг} \bigcirc 7 \text{ кг}$

$2 \text{ кг} \bigcirc 1 \text{ кг}$

$4 \text{ кг} \bigcirc 8 \text{ кг}$

$9 \text{ кг} \bigcirc 10 \text{ кг}$

$5 \text{ кг} \bigcirc 4 \text{ кг}$

$6 \text{ кг} \bigcirc 3 \text{ кг}$

8 Підкресли назви фігур, щоб твердження стали істинні.

- Фігура, що тільки котиться, — це **циліндр / куля**.
- Фігура, що і котиться, і ковзає, — це **циліндр / куля**.
- Фігури, що тільки ковзають, — це **циліндр / куб / піраміда**.

Додавання і віднімання чисел у межах 10

1 З'єднай вирази з результатами.

$3 + 5$

$6 - 5$

$8 - 5$

$9 - 5$

$4 + 5$

$1 + 5$

8 7 9 4 3 5 1 6

2 Відшукай помилки та виправ їх.

$6 - 5 = 1$

$7 - 5 = 1$

$9 - 5 = 3$

$4 + 5 = 9$

$8 - 5 = 3$

$10 - 5 = 5$

$2 + 5 = 6$

$3 + 5 = 8$

$8 - 5 = 3$

3 Встав потрібні знаки дій у кожну рівність.

$6 \square 4 = 10$

$8 \square 4 = 4$

$6 \square 5 = 1$

$6 \square 4 = 2$

$8 \square 3 = 5$

$6 \square 3 = 9$

$9 \square 5 = 4$

$8 \square 2 = 10$

4 Обчисли «колові» вирази.

$8 - 2 - 2$

$5 + 5 - 3$

$7 - 6 + 0$

$9 + 0 - 1$

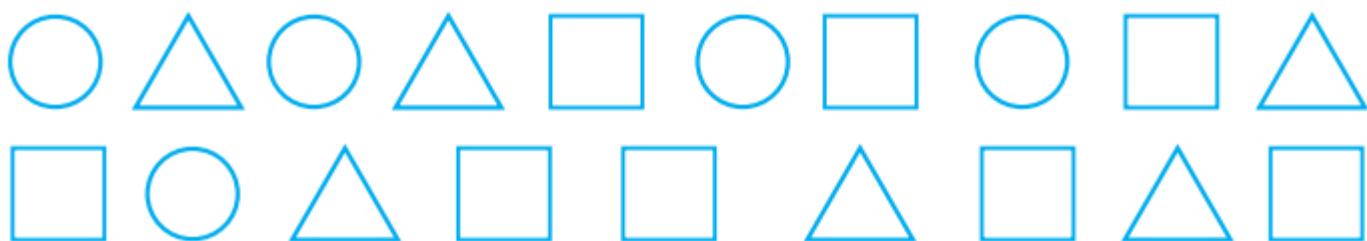
$6 - 3 - 0$

$4 + 3 - 1$

$3 + 1 + 1$

$1 + 5 + 3$

5 Замалюй червоним олівцем фігури, яких найбільше. Зеленим — яких найменше. Будь-яким іншим кольором — ті, що залишаться.

6 «Долий» соку в кожну посудину. Доповни рівності.

$$1 + \boxed{\quad} = \boxed{\quad} \text{ (л)}$$

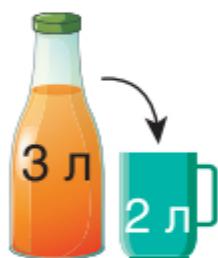

$$2 + \boxed{\quad} = \boxed{\quad} \text{ (л)}$$

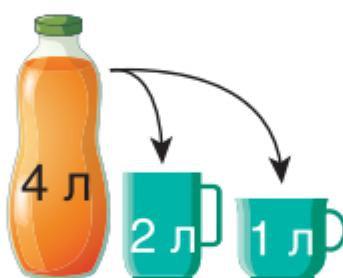

$$3 + \boxed{\quad} = \boxed{\quad} \text{ (л)}$$

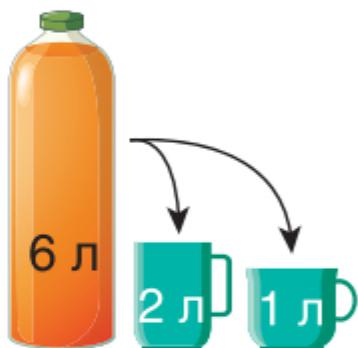
7 Скільки залишиться соку в кожній пляшці, якщо наповнити всі кухлі? Запиши рівності.

$$\boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} \text{ (л)}$$

$$\boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} \text{ (л)}$$

$$\boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} \text{ (л)}$$

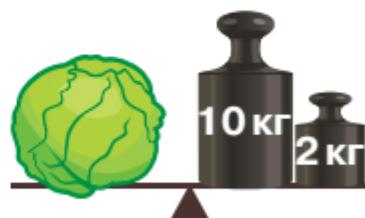
8 Знайди масу овочів.

$$\boxed{\quad} + \boxed{\quad} = \boxed{\quad} \text{ (кг)}$$

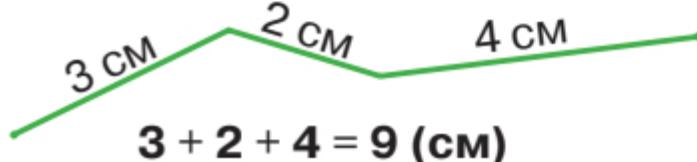

$$\boxed{\quad} + \boxed{\quad} = \boxed{\quad} \text{ (кг)}$$

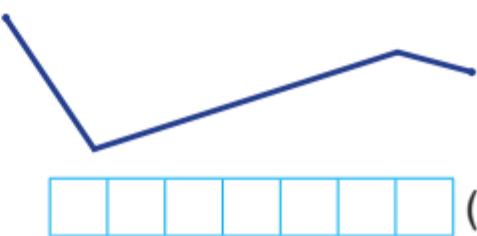

$$\boxed{\quad} + \boxed{\quad} = \boxed{\quad} \text{ (кг)}$$

9 Виміряй і знайди довжину ламаної за зразком.

$$3 + 2 + 4 = 9 \text{ (см)}$$

$$\boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} \text{ (см)}$$

Перевіряємо, що вміємо і знаємо

1 Обведи правильну відповідь.

$9 > 6 \text{ на...}$

A. 4

Б. 3

В. 1

$7 < 8 \text{ на...}$

A. 2

Б. 3

В. 1

$6 < 10 \text{ на...}$

A. 5

Б. 4

В. 3

2 Розв'яжи задачі.

Було — 10 л соку

Продали — 6 л

Залишилось — ?

--	--	--	--	--	--

(л).

Відповідь: літри соку залишилось.

Було — 4 кг печива

Купили — 6 кг

Стало — ?

--	--	--	--	--	--

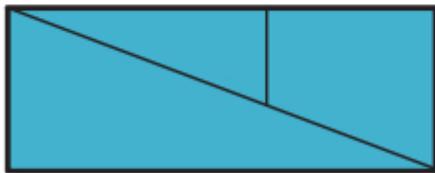
(кг).

Відповідь: кілограмів печива стало.

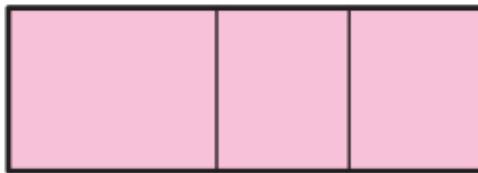
3 Учениця креслила в зошиті один під одним відрізки. Перший — завдовжки 5 см, другий — на 1 см коротший, третій — ще коротший на 1 см. Якої довжини будуть наступні відрізки?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4 Знайди на кожному малюнку запропоновані фігури та впиши їхню кількість.

▲ —

■ —

5 Збільшили чи зменшили числа? Встав потрібний знак арифметичної дії.

$7 \square 7 = 0$

$9 \square 2 = 7$

$8 \square 2 = 10$

- 6** Познач , якщо погоджуєшся, а — якщо ні.
☐ 8 зменшили на 5 і отримали 3.	☐ 4 збільшили на 6 і отримали 9.
☐ 7 збільшили на 3 і отримали 10.	☐ 10 зменшили на 5 і отримали 5.
- 7** Які з виразів мають значення 8? Обведи їх.
<u>3 + 5</u>	3 + 4	6 + 2	5 + 1 + 2
3 + 3	2 + 5 + 1	4 + 3 + 1	3 + 7
5 + 2	1 + 6	6 + 1 + 1	10 – 1 – 2
- 8** Склади задачу про птахів і годівниці за схемою. Розв'яжи її.
- Птахів —   на ?
 Годівниць —   на ?
-
- Відповідь:
- 9** Лілі 4 роки, а Гліб — на 5 років старший за неї. Скільки років Глібові?
-
- Відповідь:
- 10** В однієї морської зірки 5 променів, і в іншої стільки само. Скільки всього променів у цих двох зірках?
-
- Відповідь:
- Оціни, як ти впорався / впоралася з виконанням завдань.**
- Дуже складно   Складно   З незначними труднощами   Легко

ЗМІСТ

Розділ 3. Арифметичні дії з числами в межах 10. Прості задачі

Додавання і віднімання числа 1	4
Додавання і віднімання числа 2	6
Додавання і віднімання числа 3	8
Закріплюємо вивчене	10
Структурні елементи задачі	12
Задачі на знаходження суми і різниці	14
Додавання і віднімання числа 4	16
Закріплюємо вивчене	18
Додавання і віднімання числа 4 частинами	20
Додавання і віднімання числа 5	22
Додавання і віднімання числа 5 частинами	24
Закріплюємо вивчене	26
Задачі на знаходження невідомого доданка.....	28
Додавання і віднімання числа 6	30
Додавання і віднімання числа 6 частинами	32
Закріплюємо вивчене	34

Задачі на знаходження невідомого зменшуваного і від'ємника	36
Додавання і віднімання числа 7 різними способами	38
Додавання і віднімання чисел 8, 9. Порівняння довжин відрізків	40
Закріплюємо вивчене	42
Збільшення і зменшення числа на кілька одиниць. Задачі.....	44
Задачі на різницеве порівняння	46
Короткий запис умов простих задач.....	48
Закріплюємо вивчене	50
Літр — одиниця вимірювання місткості	52
Вирази та задачі на обчислення місткості.....	54
Многокутники	56
Закріплюємо вивчене	58
Кілограм — одиниця вимірювання маси.....	60
Рівності й нерівності з одиницею маси	62
Об'ємні геометричні фігури	64
Закріплюємо вивчене	66
Додавання і віднімання чисел у межах 10 ...	68
Перевіряємо, що вміємо і знаємо	70

